

το ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 393

ΜΑΡΤΙΟΣ

2011

ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

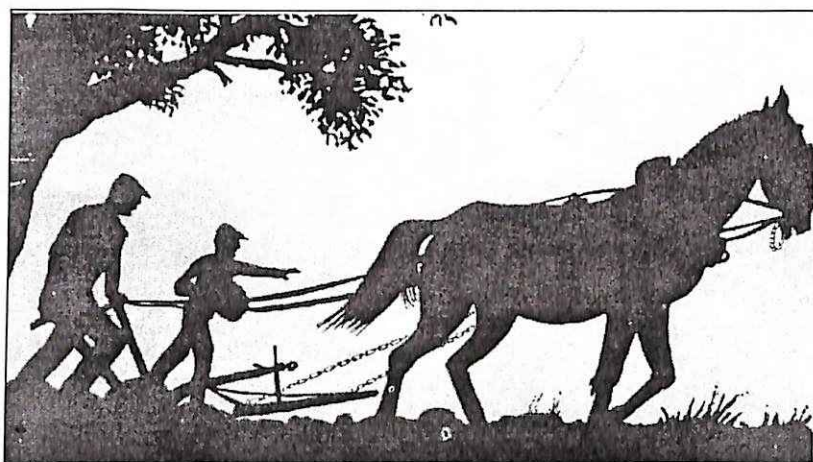
ΜΕΤΑ ΤΟΝ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ», ΤΙ;

Βιαστικό και προκατει-
νόμενο ίσως θωρηθεί
το κείμενο τούτο. Όμως βια-
στικό όχι, γιατί πέρασαν ήδη
έξι μήνες από τις Δημοτικές
εκλογές και τρεις μήνες απ'
την εγκατάσταση των νέων
αρχόντων. Προκατεινόμενο,
ίσως, αφού ποτέ εμείς της
ΙΛΕΖ δεν κρύψαμε τους φό-
βους και τις αμφιβολίες μας
ως προς την αναγκαιότητα
και τα αποτελέσματα του
«Καλλικράτη».

Αφού στήθηκε όπως στή-
θηκε, δημιουργώντας Δήμους
- τέρατα (οι περισσότεροι),
δεν βλέπουμε όλο αυτό τον
καιρό τίποτε να κινείται.
Απόλυτη νηνεμία. Και δεν
αναφερόμαστε σε κάποιο
συγκεκριμένο Δήμο, αλλά σε
όλους τους νέους
«Καλλικράτειους». Δήμους
της ορεινής επαρχίας, όπως
και ο δικός μας του Ζαγορίου,
ο οποίος ίσως να πλεονεκτεί
σε πολλά έναντι των άλλων,
λόγω της γεωγραφικής, ιστο-
ρικής και πολιτισμικής ομογέν-
ειάς του.

Περιμένουμε λοιπόν να
δούμε και ν' ακούσουμε **πού
βρισκόμαστε, τι σκέπτονται
και τι προγραμματίζουν** τόσο
οι νέοι όσο και οι παλιοί άρχο-
ντες του τόπου μας.

Θέλουμε να πιστεύουμε
πως οι καιροί που βιώνουμε
θα συμβάλουν ώστε να συνει-
δητοποιήσουν πως από δω
και πέρα τίποτε δεν θα είναι
όπως ως τώρα και επομένως
δεν πρόκειται να κάνουμε
βήμα μπροστά, αν συνεχί-
σουμε να κάνουμε αυτά που

«Αμα σπέρνεις, θα θερίσεις»...
αλλά «και ό,τι σπέρνεις... θα θερίσεις»!

**μέχρι σήμερα κάναμε και
όπως τα κάναμε.** Τώρα πρέ-
πει ν' αλλάξουμε στόχους,
τρόπους, επιδιώξεις, προ-
γράμματα και πολιτικές, που
να συνάδουν στις εντελώς
καινούργιες συνθήκες της
σημερινής δύσκολης πραγμα-
τικότητας: **Συνθήκες πολέμου**
όπως σωστά λέγεται από
όλους.

Γι' αυτό με χαρά σημειώ-
σαμε κάποιες προ πολλού
δηλώσεις του νέου υπουργού
Αγροτικής Ανάπτυξης Κώστα
Σκανδαλίδη με την ευκαιρία
της ορκωμοσίας των νέων
Δημάρχων. Μαζί με τα συχα-
ρητήριά του, ζήτησε απ' αυ-
τούς και μια... μικρή χάρη
(γιατί τάχα χάρη κι όχι αυστη-
ρή εντολή!) ώστε να «**ορι-
σθούν Αντιδήμαρχοι για τον
τομέα της Γεωργίας δεδομέ-
νου (όπως είπε) ότι η ανασυ-
γκρότηση της Ελληνικής Γε-
ωργίας είναι ο κρισιμότερος
παράγοντας για την επανεκ-
κίνηση της χώρας και την
έξοδο από την κρίση.**»

Χαρήκαμε τις παραπάνω
δηλώσεις γιατί αυτές ταυτίζο-
νται απόλυτα με τις απόψεις
του περιοδικού μας και της
ΙΛΕΖ διαχρονικά, που απορρί-
πτουν την άποψη πως η ανά-
πτυξη των ορεινών περιοχών
γίνεται μόνο μέσω του μαζι-
κού τουρισμού, τα αποτελέ-
σματα του οποίου τα βιώνου-
με σήμερα. **Όμως αυτές οι
υποδείξεις έπρεπε να γίνουν
και να εφαρμοστούν από
πολλά χρόνια, πριν τα χωριά
μας γίνουν χερσότοποι.**

Φίλος, παλιός Τσεπελοβί-
της, αυτές τις μέρες ομολο-
γούσε με θλίψη την ερημιά
που βιώνει και το χωριό του
το Κεφαλοχώρι Τσεπέλοβο.
Το χωριό της αρχοντιάς, των
οργανωμένων νοικοκυριών
και των μεγάλων Τσελιγκά-
των, να μετράει σήμερα πενή-
ντα-εξήντα άτομα άνω των 60
ετών. Και σαν να μην έφτανε
αυτό, η πρώτη ενέργεια και
παράπλευρη απώλεια του
Καλλικράτη, το κλείσιμο του
μοναδικού σχολείου σε ολό-

κληρο το Ζαγόρι των δασκά-
λων και των γραμμάτων. Τι
να πει κανείς!

Το Τσεπέλοβο όμως... δια-
θέτει 600 κρεβάτια (ναι, 600!!)
που δεν γεμίζουν κι ούτε θα
γεμίσουν ποτέ και με τίποτε.
Και τα... έρμα τα κρεβάτια δεν
μπάνουν... στη «στρούγκα»
για άρμεγμα κι ούτε σπέρνο-
νται με φασόλια και πατάτες,
όπως δεν σπέρνεται η μισή
επαρχία, γι' αυτό και εισάγου-
με φακές (και ραδίκια ακόμη)
από την Ιταλία, σκόρδα από
την Κίνα και κολοκύθια... από
τη Μαδαγασκάρη....!!

**Στροφή, λοιπόν και γρήγο-
ρα στον πρωτογενή τομέα.**
Στη γεωργία, την κτηνοτρο-
φία, το δάσος κι από κοντά
τους ο πραγματικός Αγροτου-
ρισμός, αν θέλουμε πραγματι-
κή ανάπτυξη, όπως πολύ σω-
στά τονίζει σε κάθε ευκαιρία
ο πρώτος Περιφερειάρχης
της Ηπείρου Αλέκος Καχρι-
μάνης. Αλλιώς πολύ γρήγορα
θα μας αποχαριτίσει και ο
«Καλλικράτης», (όπως ο μα-
καρίτης ο «Καποδίστριας») και τότε... **ΤΙ ΜΕΤΑ;** (για να
επανέλθω στο ερωτηματικό
του τίτλου του κειμένου μας).

Σ' αυτή την περίπτωση,
φοβόμαστε πως ο επόμενος...
Αυτοδιοικητικός Μεσσίας θα
φέρει το όνομα του «ΙΠΠΟ-
ΚΡΑΤΗ» ερχόμενος όχι να
θεραπεύσει τα ημιθανή χωριά
μας, αλλά για να εκδώσει
(φοβούμαστε), τα απαραίτητα
για τον ενταφιασμό πιστοποι-
ητικά θανάτου! Άμποτε αυτό
να μη γίνει ποτέ!

B.T.

«Φυσικά και ξανάρθε! Το όχημα του χρόνου δεν έχει φρένα για να σταματήσει κάπου. Αιώνιως (και τυμπανίως, που λέμε) θα κυκλοφορεί στην ετήσια τροχιά του για να μας φέρει, διαδοχικά:

«.... Πιασμένα χέρι-χέρι, εμείς του Χρόνου τα παιδιά, (οι εποχές)

τρεις γιοι κι οι τρεις ομορφονιοί, μια κόρη δίχως ταίρι...
.....

Κι η κόρη (κοίταξε ομορφιές!) – (η Άνοιξη)

Κι η κόρη πρώτη τραγουδάει: Τους κάμπους λουλουδιζώ, και τα κλαδιά φουντώνω, του Πάσχα φέρνω τις χαρές, στις νύχτας μέσα τη δροσιά μ' αηδόνια ξεφαντώνω».

Αλέξ. Πάλλης

Και βέβαια, ήρθε! Με το έμπα του Μάρτη, θεωρητικά και ψυχολογικά, υποδεχόμαστε την Άνοιξη. Το υποσχεθήκαμε, άλλωστε, στο κείμενό μας στο φύλλο του Φλεβάρη. Ανεξάρτητα από τον διάκοσμο και τα άλλα «ντεκόρ» που συνοδεύουν τον ερχομό της. (Σήμερα, η κοιλάδα του Βοϊδομάτη (2 Μάρτη, που γράφω), είναι καλυμμένη, στο σύνολό της, από πυκνή ομίχλη, για να μας αποκρύψει τα ασπροσέντονα του χιονιού, στις πλαγιές των κορυφογραμμών της. Στην Αρίστη με το χαμηλό της υψόμετρο (650 μ.), εναλλάσσονται: η αραιή χιονόπτωση με κάτι χοντρές νιφάδες, το χιονόνερο, ψιλόβροχο και τα διαλείμματά τους...). Ε...., να μη μας αφήσει την κάρτα του αποχαιρετισμού (είπαμε ψυχολογικά) ο φετινός ήπιος και καλοσυνάτος χειμώνας; υπάρχει και παλιό πρωτόκολλο εθιμοτυπίας...).

Ωστόσο, ας αφήσουμε εμείς τη μέρα και τον καιρό της να ξετυλίγουν το πρόγραμμά τους κι ας συνεχίσουμε τα «λόγια» που ταιριάζουν στην Άνοιξη. Έχει, άλλωστε, τόσες γραφικές και ενδιαφέρουσες εικόνες να μας παρουσιάσει.

Για την εποχή της Άνοιξης έχουν, πράγματι, γραφεί τόσα πολλά, τόσο στον πεζό λόγο όσο και τον ποιητικό και φιλοσοφικό. Είναι η ίδια η Άνοιξη πολύπλευρη και πολυσήμαντη. Ο ερχομός της «νεκρανασταίνει» το Σύμπαν και μ' αυτό τη φύση και τη ζωή στο σύνολό της. Δίνει πνοή, χρώμα, ευωδία σε κάθε γωνιά της φύσης, κι αναπτερώνει το πνεύμα και την ψυχή των έμβιων όντων, χαρίζοντάς τους το φως,

Χρονογράφημα

Ήρθε και πάλι η Άνοιξη...

Σταύρου Συκιώτη

τη χαρά, το τραγούδι, τη μέθη...

Στην πορεία μιας εικοσαετίας που έχω μόνιμη συνεργασία με το «Ζαγόρι μας», σίγουρα, είκοσι κείμενα που αναφέρονται στην Άνοιξη και τους μήνες της. Έτσι, το γλωσσικό και νοητικό απόθεμά μου, έχει περιοριστεί, παρά την

μυριόχρωμα λουλουδικά, αρωματίζει την ατμόσφαιρα με τα μυρωδικά τους. Για την ολοκλήρωση του Ανοιξιάτικου σκηηνικού, στέλνει πρόσκληση στα τρομοκρατημένα αποδημητικά πουλιά, να επιστρέψουν στα γνώριμα «γιατάκια» τους και να γεμίσουν την

«Μπαίνω μέσα στον μπαζέ γεια σου κύριε μενεξέ»

Ο. Ελύτης

προσπάθειά μου να ανα-τοποθετώ πάντοτε την «οπτική γωνία» από την οποία αντικρίζω την Άνοιξη και τα συναφή της θέματα. Πριν απ' όλα, η ίδια η λέξη Άνοιξη είναι οδηγός μας και μας λέει πολλά. Είναι το ουσιαστικό όνομα του αρχαίου ρήματος «ανοίγνυμι» και της Δημοτικής μας «ανοίγω». Μεταφορικά, πολλά λεξικά (Ι. Σταματάκου, Δ. Δημητράκου κλπ.) την παρουσιάζουν νοηματικά σαν: «εποχή της νεότητας, περίοδο της ακμής, της άνθησης, και ως Άνοιξη της Ζωής».

Οπωσδήποτε, όλοι μας αντιλαμβανόμαστε ότι είναι μια αφητηρία κάθε ετήσιας χρονιάς. Ένας καινούριος κύκλος ζωής. Με τον ερχομό της «ανοίγει» (μεγαλώνει) η μέρα, μεγαλώνει το ηλιόφωτισμα κι έχουμε την ευχάριστη θαπλωρή του, που μας στερήσει ο παγερός χειμώνας. Μ' αυτές τις προϋποθέσεις, «ανοίγει» η Φύση τα σωθικά της, διαχέει την αναζωογόνο πνοή της δημιουργεί το θαύμα της πράσινης βλάστησης, χρωματίζει κάθε γωνιά της γης με

ατμόσφαιρα με ωδικά λαλήματα και εντυπωσιακές αεροπλανικές φιγούρες...

Το πιο εντυπωσιακό στο παραπάνω ανοιξιάτικο σκηηνικό, είναι το γεγονός πως εμείς οι άνθρωποι γινόμαστε δέκτες αυτών των μηνυμάτων. Η Άνοιξη μας ανοίγει τα παράθυρα της ψυχής και της καρδιάς μας, για να τις φρεσκάρει ο αναζωογόνος άνεμος της ζωής. Η ψυχολογία μας περνάει το κατώφλι της αναγεννημένης Άνοιξης και συντονίζεται με τα μηνυμάτά της. «Καλωσόρισες Άνοιξη! Είσαι μια φυσική Ανάσταση, μια εμπειρία της Αθανασίας», όπως τη χαρακτήρισε ο Αμερικανός συγγραφέας Χένρι Ντέιβιντ Θωρό (Henry David Thoreau). Είσαι, (όπως γράψαμε στο φύλλο του «Ζαγορίου μας» Νο 345/3-2007) για τον άνθρωπο ένα πολύχρωμο μπουκέτο από συναισθήματα και συγκινήσεις.

Το όραμα και κυρίως η έντονη προσδοκία μας, σε δύσκολες και άχαρες ψυχολογικές μας στιγμές της ζωής μας, η Άνοιξη, σα στοιχείο αναγέννησης, χαράς, ευτυ-

χίας, μαγνητίζει τη σκέψη μας που αναζητάει κάτι απ' την πνοή της, κάτι από τη δική της δύναμη και ομορφιά. Όλοι αναζητάμε μιαν Άνοιξη στις άχαρες και δύσκολες στιγμές της ζωής μας, κάποια πολύχρωμα αγριολούλουδά της στην πεζή μας καθημερινότητά μας.

Με την προσδοκία μας και την απαντοχή πάντα μιας Άνοιξης στη ζωή μας, θα επικαλεστούμε τους λυρικούς στίχους του Γιαννιώτη ποιητή Ιωάννη Βηλαρά, ο οποίος λάτρευε τη Φύση και της

χάρισε τους πιο όμορφους στίχους, για να κλείσουμε το κείμενό μας, σαν ένα εποχικό χαιρετισμό στη ζωοδότρα ομορφονιά την Άνοιξη:

«Η Γλυκυτάτη Άνοιξη, με τ' άνθια στολισμένη, ροδοστεφανωμένη, τη γη γλυκοτηράει...

Η γη τη χλόη εντύνεται, τα δάση της ισκιώνουν, τα κρύα χιόνια λιώνουν, ο ουρανός γελάασειειειει...».

Υ.Γ.: Για να μη θεωρηθεί ότι έχουμε τη προδιάθεση να κακολογήσουμε το Μάρτη, μιας και δεν ξεχνούμε τις παλιές «τιμητικές προσαγορεύσεις του», να σημειώσουμε πως τα καιρικά φαινόμενα της 2ας/3, που γράψαμε στην αρχή του κειμένου, δεν διήρκεσαν πολύ. Από το απόγευμα ο καιρός αποκαταστάθηκε, η ατμόσφαιρα ηρέμησε και εμείς ανακουφιστήκαμε. Το χιονάκι πήγε εκεί που ήταν, στη Ραδόβολη και την Ασράκα του Παπίγκου.

Αφιέρωμα ευλαβικό στα μεγάλα τέκνα του Μονοδενδρίου

Καμιά άλλη περιοχή στη χώρα μας δεν έχει να παρουσιάσει τόσο άνηση στα Γράμματα και τον Πολιτισμό όσο η περιοχή του Ζαγορίου.

Κάθε χωριό έχει να επιδείξει στον τομέα αυτό αξιόλογα επιτεύγματα με ένα πλήθος από επιστήμονες και άλλες σπουδαίες προσωπικότητες οι οποίες κατέλαβαν τις πρώτες θέσεις στη δημόσια ζωή της πατρίδας μας και έγιναν οι ταγούς, που οδήγησαν ολόκληρες γενιές σε πολύ δύσκολα χρόνια, στις λεωφόρους της πίστης και της τέχνης και ευεργέτησαν ποικιλοτρόπως την πατρίδα τους.

Από το Μονοδένδρι –ένα μικρό χωριό– ξεκίνησαν τόσο επώνυμοι άντρες, που η δράση τους καταγράφηκε στην ιστορία της πατρίδας μας σε περίοπτη θέση. Διδάκτορες Πανεπιστημίων, ιατροί, δικηγόροι, διπλωμάτες, καθηγητές, δάσκαλοι, στρατιωτικοί, επιτυχημένοι επιχειρηματίες και άλλοι επιστήμονες εκδόμησαν με την παρουσία τους το πανελλήνιο και άφησαν έργο πολύτιμο και μεγάλο. «Αναμφιλέκτως το Μονοδένδριον», όπως έγραφε ο Γ. Χ. Χασιώτης το 1866 στο βιβλίο του «Περί Ζαγορίου», «κατατάσσεται μεταξύ των χωριών του Ζαγορίου εις την πρώτην τάξιν διά την παιδείαν και πληθύν των τε παιδευμένων ανδρών». Και στα νεώτερα χρόνια ο Κώστας Λαζαρίδης παραδέχονταν, πως «το Μονοδέντρι πρέπει να έχει ιδιαίτερους λόγους να περριφανεύεται για τα πολλά και διάσημα τέκνα του, που λάμπρυναν την ιστορία της πατρίδας μας».

Από ιστορικά βιβλία, επίσημες βιογραφίες, παλαιολογικά έγγραφα, κοινοτικά αρχεία και από πληροφορίες γεροντοτέρων, προσπάθησα να συλλέξω στοιχεία για όσους κατάγονται από το Μονοδένδρι με σκοπό στη συνέχεια να δημοσιευτούν στο περιοδικό το «ΖΑΓΟΡΙ» μας –ευλαβικό αφιέρωμα στη μνήμη τους– αλλά και να γίνει γνωστή στις νεώτερες γενιές του τόπου μια η πολύτιμη προσφορά στη γενετήριά τους και το Έθνος γενικότερα. Αξίζει να σημειώσουμε, πως πολλοί από αυτούς, σπούδασαν στα μεγαλύτερα Πανεπιστήμια της Ευρώπης (Παρίσι, Βερολίνο, Λειψία, Βιέννη, Λιόν κ.α.). Ελπίζουμε σε δεύτερη φάση να δημοσιεύσουμε τα στοιχεία και για τους νεώτερους συμπατριώτες μας, που ζουν σή-

μερα και δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς της κοινωνικής ζωής είτε είναι συνταξιούχοι.

ΜΙΣΙΑΙΟΙ: Παλιά και μεγάλη αρχοντική οικογένεια του Μονοδενδρίου, που η προσφορά της στο Έθνος υπήρξε πολύ μεγάλη και ανέδειξε σπουδαίους άνδρες, οι οποίοι υπηρέτησαν επάξια την επιστήμη.

1. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μ. ΜΙΣΙΟΣ (1704-1759). Γενικός πρόεδρος του Ζαγορίου. βοήθησε τους καταπιεσμένους χριστιανούς και για τη δράση του αυτή έπασσε θύμα της θρησκείας των κατακτητών.

2. ΣΤΕΦΑΝΟΣ Μ. ΜΙΣΙΟΣ (1719-1799). Αδελφός του Γεωργίου, γαμπρός από αδελφή του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου. Σπαθάριος της Υψηλής Πύλης στη Βλαχία.

3. ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΛ. ΜΙΣΙΟΣ (1790-1837). Φιλολόγος με βαθιά γνώση της αραβικής φιλολογίας έζησε στη Βλαχία και λόγω των ικανοτήτων του κατέλαβε μεγάλο Πολιτικό Υπουργήμα και έγινε μέλος της Φιλικής Εταιρείας με πλούσια πατριωτική δράση.

4. ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΜΙΣΙΟΣ (1874-1928). «Η σταδιοδρομία του υπήρξε ανταξία αρίστου Έλληνα, εκλεκτού Ηπειρώτου και διακεκριμένου επιστήμονος». Διδάκτωρ της Νομικής ακολούθησε το δικαστικό κλάδο φτάνοντας στο αξίωμα του Αρειοπαγίτου. Έγινε Βουλευτής και Υπουργός Δικαιοσύνης.

5. ΛΕΑΝΔΡΟΣ ΜΙΣΙΟΣ: Ο τελευταίος της οικογένειας Μισιαίων, άριστος δικηγόρος στην πόλη των Ιωαννίνων, όπου διέμεναν στο περίφημο αρχοντικό που σώζεται και και σήμερα στην οδό Ασωπίου διατηρητέο μνημείο όπου στεγάζεται η αρχαιολογική Υπηρεσία.

6. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΟΥΣΗΣ (ο Ιερομόναχος) (1775-1837). Ο Διονύσιος «υπήρξε ανήρ λογώτατος και φιλομαθέστατος» μαθητής του Μεγάλου διδασκάλου Φαλίδας. Βαθύς γνώστης της Ελληνικής γλώσσας με ιδιαίτερη κλίση στις φυσικές επιστήμες. Κάτοχος πολλών ξένων γλωσσών (Γαλλική, Ρουμανική, Ιταλική, Γερμανική, Τουρκική) και άριστος Λατινιστής. Δίδαξε Βουκουρέστι, Κραϊόβα, Βιέννη και μεγάλο διδάστη στην Τεργέστη. Συνέγραψε πλήθος επιστημονικών βιβλίων. «Σοφολογιώτατος και έμπειρος επιστήμονας περί τα φυσιογονικά».

7. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Χ. ΣΕΜΙΤΕΛΟΣ (1828-1898). Καθηγητής της Ελληνικής Φιλολογίας στο Εθνικό Π/μιο Αθηνών με μεταπτυχιακές σπουδές στο Βερολίνο. Δύο φορές Πρύτανης στο Πανεπιστήμιο.

Η προσφορά του στην επιστήμη πέρα από το καθ' αυτό διδακτικό έργο υπήρξε μεγάλη και με το πλούσιο συγγραφικό του έργο.

8. ΚΟΝΙΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ (1801-1872) Εξοχος της Νομικής Επιστήμης υπηρέτης. Σπούδασε στο Παρίσι Νομικά και το 1837 έγινε δικηγόρος «παρ' Αρείω Πάγω» το 1851 ορίζεται Δήμαρχος Αθηνών (ο πρώτος Δήμαρχος) μέχρι το 1854 καταλείποντας κατά τη διάρκεια της θητείας του έργο σπουδαίο και μεγάλο. Ήταν προικισμένος με σπάνιες αρετές και γνώ-

Του ΣΑΒΒΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

σεις. Είχε και επίδοση στη λογοτεχνία και κυρίως στην ποίηση.

9. ΠΑΝΤΑΖΗΣ Σ. ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ (1851-1907) Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών δίδαξε σε σχολεία της Κωνσταντινούπολης αργότερα στο Παρίσι, δίδαξε στην Εμπορική Σχολή της Χάλκης και στο Ζάππειο Παρθεναγωγείο της Κων/λης. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα και η προσφορά του στον κλάδο των θετικών επιστημών ήταν μεγάλη.

10. ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΧΑΣΙΩΤΗΣ (1862-1945) Άξιο τέκνο του Μονοδενδρίου, που ανέβηκε όλη την κλίμακα της ιεραρχίας στην Εκπαίδευση και στη δημόσια ζωή της πατρίδας του.

Σπούδασε στο Παρίσι τη γεωπονική επιστήμη και στη συνέχεια βήμα προς βήμα κατέκτησε, επίζητες θέσεις στην κοινωνία. Καθηγητής της Ανωτάτης Γεωπονικής Σχολής Αθηνών και ο πρώτος Πρύτανης αυτής. Κατόπιν γενικός Επιθεωρητής του Υπουργείου Γεωργίας και το έτος 1926 εκλέγεται Βουλευτής του αγροτικού Κόμματος και στη συνέχεια και Υπουργός Γεωργίας με πλούσιο και μεγάλο έργο ώστε δίκαια ονομάστηκε «ο πατήρ της γεωργίας».

11. ΧΑΣΙΩΤΗΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ (1849-1900). Αδελφός του Σπυρίδωνα Χασιώτη. Καθηγητής της Ελληνικής Φιλολογίας στα Ζαρίφεια Σχολεία της Φιλιππούπολης και στη συνέχεια δίδαξε για πολλά

χρόνια στη Μεγάλη του Γένους Σχολή. Πνίγηκε σε ναυάγιο τον Αύγουστο του 1900 καθώς ερχόταν από την Κων/λη στην πατρίδα.

12. ΖΩΜΑΡΙΑΔΗΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ (1853-1919). Καθηγητής της αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας στη Βιέννη της Αυστρίας με πλούσια δράση πνευματική, όπου και άφησε την τελευταία πνοή της ζωής του.

13. ΤΑΓΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (1839-1900). «Ακούραστος των γραμμάτων σκαπανέας». Διδάκτορας της Φιλοσοφικής του Παν/μίου Αθηνών. Δίδαξε σε σχολεία της Σάμου, Κρήτης, Εμπορική Σχολή Χάλκης, Ζωγράφειο Λύκειο Ζάππειο Παρθεναγωγείο και δικαιωματικά κατατάσσεται στους μεγάλους ευεργέτες της Επιστήμης του Έθνους.

15. ΤΑΓΗΣ Τ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ (1845-1881). Εξάδελφος του Αναστασίου Τάγη, καθηγητής των Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών. Σπούδασε στο Παρίσι, δίδαξε στην Εμπορική Σχολή της Χάλκης και στο Ζάππειο Παρθεναγωγείο της Κων/λης. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα και η προσφορά του στον κλάδο των θετικών επιστημών ήταν μεγάλη.

16. ΤΑΓΗΣ Ι. ΦΙΛΙΠΠΟΣ (1883-1960). «Τέλειος φιλόλογος, ιστορικός βαθύνους και ψυχολόγος κριτικός μύστης και νείος φιλοσοφίας μεστός αγνής φιλοπατρίας». Πτυχιούχος του Παν/μίου Αθηνών με τριετείς μεταπτυχιακές σπουδές στη Γερμανία. Δίδαξε σε σχολεία της Τραπεζούντας και Κων/λης στο Ζωγράφειο Γυμνάσιο και ως το θάνατό του στο Ζάππειο Παρθεναγωγείο.

17. ΠΑΝΤΑΖΗΣ Μ. ΚΙΜΩΝΑΣ (1883-1960). Πολιτικός μηχανικός. Σπούδασε στην Αθήνα και κατόπιν στο Μόναχο και το Βερολίνο. Έγινε καθηγητής στο Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο στο μάθημα της γεωμετρίας. Συνέβαλε για την κατασκευή του υπόγειου σιδηροδρόμου από Πλατεία Ομονοίας μέχρι την Πλατεία Αμερικής.

18. ΠΑΝΤΑΖΗΣ Μ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Μηχανικός του Ε.Μ.Π., αδελφός του Κίμωνα Πανταζή τέκνα του Μιλτιάδη Πανταζή. Μετά τις σπουδές του είχε μια επιτυχημένη καριέρα στο επάγγελμά του και έγινε Διευθυντής των σιδηροδρόμων Ελλάδος.

19. ΜΠΙΕΤΣΙΟΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ. Νομομαθής αναδείχθηκε σε ανώτατο διπλωματικό υπάλληλο.

Αφιέρωμα ευλαβικό στα μεγάλα τέκνα του Μονοδενδρίου

Πρόξενος της Ελλάδος εν Σκόρ-
δα.

20. ΜΠΕΤΣΙΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ. Άξιος της Νομικής Επιστήμης και Άξιος της Θέμidos υπηρέτης. Έφτασε στα ύπατα αξιώματα της δικαστικής εξουσίας στο βαθμό του Αρειοπαγίτη.

21. Όμηρος Παπαστεφάνου. Γενικός Πρόξενος της Ελλάδας στο Κάιρο.

22. ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΕΚΑΡΗΣ. Οσποδάρως ηγεμών της Βλαχίας.

23. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΛΕΑΡΧΟΣ. Μηχανολόγος μηχανικός.

24. Στέας Θρασύδουλος δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω με λαμπρή σταδιοδρομία και πολιτευτής το 1932 με το κόμμα των Φιλελευθέρων.

25. ΣΤΕΑΣ ΚΩΝ/ΤΙΝΟΣ. Μηχανικός τοπογράφος.

26. Πανταζής Κωνσταντίνος. Χημικός.

27. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΣΙΩΤΗΣ υιός του Σπυρ. Χασιώτη. Ναύαρχος. Τα τέκνα του Σπύρος Χασιώτης και Γιάννης δώρησαν την οικία του στη Ριζάρειο όπου σήμερα λειτουργούν η Χειροτεχνική Σχολή Θηλέων και το Οικοτροφείο για μαθητές Δημ. Σχολείου Μονοδενδρίου.

28. ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ. Χημικός, Σύμβουλος για πολλά χρόνια της Ριζ. Σχολής.

29. ΚΟΝΙΑΡΗΣ ΚΩΝ/ΤΙΝΟΣ. Οικονομολόγος σπούδασε στο Λιβόρνο της Τζαβίας.

30. ΚΑΤΣΑΔΗΜΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ. Δικηγόρος. Εκλέχθηκε επανειλημμένως Βουλευτής και Γερουσιαστής στο Νομό Ιωαννίνων.

31. ΚΑΤΣΑΔΗΜΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
32. ΚΑΤΣΑΔΗΜΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
33. ΚΑΤΣΑΔΗΜΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Δικηγόροι τέκνα του Κων/νου Κατσαδήμα με πολυσχιδή δράση και προσφορά στην κοινωνία. Ο Σπυρίδων Κατσαδήμας διετέλεσε Δήμαρχος δύο φορές στην πόλη των Ιωαννίνων και άφησε μνήμη αγαθή, δραστηρίου και ακάματου αγωνιστή για την πρόοδο της πόλης και την υπεράσπιση των δικαίων αιτημάτων των συμπολιτών του.

34. ΣΤΕΑΣ ΑΛΚΗΣ. Φυσικομαθηματικός του Παν/μίου Θεσσαλονίκης και σπαρ τηλεδράστης.

35. ΣΤΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ. Φιλόλογος καθηγητής, Γενικός Επιθ/τής της Μέσης Εκπαίδευσης, Λέκτορας του Παν/μίου Ιωαννίνων στη Νεοελληνική γλώσσα.

36. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.

Καθηγητής φιλόλογος. «Κατέλιπεν την οικίαν του διά την στέγασιν του Παρθεναγωγείου» της ιδιαίτερης του πατρίδας. Σώζεται και σήμερα, όπου στεγάζεται το Κοινοτικό Γραφείο.

37. Βορνάκης Αλέξανδρος καθηγητής Θεολογίας.

38. ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ. Δικηγόρος στη Σμύρνη για πολλά χρόνια. Άφησε μετά το θάνατό του σημαντικά χρηματικά ποσά στην ιδιαίτερη του πατρίδα.

39. Μπεκάρης Πέτρος. Καθηγητής Θεολόγος. Εφονεύθη κατά τον εμφύλιο πόλεμο το 1948, όπου υπηρετούσε στο στρατό ως έφεδρος αξιωματικός.

40. ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΝΟΥΛΗΣ. Καθηγητής μαθηματικός.

41. ΑΣΤΕΡΙΝΟΣ ΑΛΕΚΟΣ, Μηχανικός.

42. ΒΑΛΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Νομικός.

43. ΖΟΥΓΚΟΣ Ι. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Δικηγόρος.

44. ΖΟΥΓΚΟΣ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ, Δικηγόρος.

45. ΒΑΛΛΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ, Δικηγόρος.

46. ΒΑΛΛΑΣ Κ. ΟΡΕΣΤΗΣ, Δικηγόρος.

47. ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΣΕΜΙΤΕΛΟΣ, Δικηγόρος.

48. ΣΟΛΩΝ ΔΗΜ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ, Μηχανικός με σπουδές στο Παρίσι.

49. ΤΣΑΝΤΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, Δικηγόρος.

50. ΚΙΤΣΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, Δικηγόρος με πλούσια δημιουργική δραστηριότητα. Σταδιοδρόμησε στο Εθνικό Ίδρυμα Νεότητος ως Δ/ντής των Πολιτιστικών δραστηριοτήτων και στη συνέχεια επί μια 25ετία Διοικητικός Σύμβουλος και για αρκετά χρόνια ως Πρόεδρος του Ριζαρείου Ιδρύματος. Συνέβαλε τα μέγιστα για την ανάπτυξη της γενέτειράς του και της περιοχής γενικότερα.

ΙΑΤΡΟΙ:

1. Βάλλας Παναγιώτης. Υπήρξε προσωπικός ιατρός του Βασιλιά Όθωνα.

2. ΤΣΑΝΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Διάσημος ιατρός, που σπούδασε σε Παν/μια της Ευρώπης (Παρίσι-Βιέννη).

3. ΒΑΛΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. Αρχίατρος του Ελλ. Στρατού.

4. ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Θεοχάρη, ιατρός στη Σμύρνη.

5. ΠΡΙΓΚΟΣ Ι. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, ιατρός στην Κων/λη.

6. ΖΕΡΒΑΣ Κ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ,

ιατρός ανηγορεύθη διδάκτωρ Ιατρικής το Δ/βριο το 1883.

7. ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ το ίδιο έτος 1883 ανηγορεύθη διδάκτωρ Ιατρικής μαζί με το συγχωριανό του Φιλ. Ζέρβα.

8. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ιατρός Καθηγητής Παν/μίου.

9. ΤΣΑΝΤΗΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

10, 11. ΠΡΙΓΚΟΣ Κ. ΙΩΑΝΝΗΣ, ΠΡΙΓΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

12. ΖΟΥΓΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, Αρχίατρος εν Σμύρνη και μετά την καταστροφή του '22 εργάστηκε στην Αθήνα, Δ/ντής Ν/μείου «ΚΥΑΝΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΣ».

13. ΠΑΝΤΑΖΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

14. ΡΑΠΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ (1876-1955).

15. ΧΑΣΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. Καθηγητής ιατρικής Ιστολογίας με σπουδές στη Γερμανία (1897).

16. ΝΙΤΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Διδάκτωρ Π/μίου Αθηνών 1816 δωρήσας «την εκλεκτήν αυτού συλλογήν βιβλίων εις την Βιβλιοθήκην του Π/μίου. Σπούδασε στη Βιέννη.

17. ΚΑΤΣΟΥΛΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Ιατρός Παθολόγος-Φυματολόγος) χρημάτισε και Πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου Ιωαννίνων.

18. Αδαμάντιος Ράπτης Παθολόγος-Ακτινολόγος στα Ιωάννινα. Απεβίωσε το έτος 1971. Τα δύο τέκνα του ιατροί.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ:

1. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΚΟΝΙΑΡΗΣ ο αρχαιότερος 1760.

2. Μ. ΦΑΛΙΔΑΣ

3. ΚΩΝ. ΖΕΡΒΑΣ

4. ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΣΚΟΚΑΣ

5. ΚΩΝ. ΝΟΣΟΣ

6. ΝΙΚ. ΠΑΠΙΑΣ

7. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΚΟΛΑΣ ή ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

8. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΕΜΙΤΕΛΟΣ (1889)

9. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

10. ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΕΑΣ (Σχολάρχης αποθανών 22.10-1884)

11. ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΠΑΝΤΑΧΗΣ (Πατέρας του Μιλτιάδη Πανταζή)

12. ΚΩΝ/ΤΙΝΟΣ ΑΣΤΕΡΙΝΟΣ (1890)

13. ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

14. Μ. ΜΠΕΛΛΟΣ

15. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

16. ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΜΙΤΕΛΟΣ αδελφός του Καθηγητού Π/μίου Δημ. Σεμιτέλου

17. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΣΤΕΡΙΝΟΣ

18. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΣΤΕΡΙΝΟΣ

19. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΖΩΜΑΡΙΔΗΣ

20. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΙΩΑΝ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ

21. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΙΑΨΑΚΗΣ

22. ΤΣΑΝΤΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ (Ελληνοδ/λος εν Σμύρνη (1890-1910)

23. ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ (1895-99)

24. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΙΑΡΗΣ (1867-1933)

25. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΣΑΝΤΗΣ

26. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΝΙΑΡΗΣ

27. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΒΕΛΗΣ (Εν Σμύρνη όπου και απέθανε 1918)

28. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

29. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ (Κων/λη)

30. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ (ή Σιόλος)

31. ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ (Μολάους 1897-19..)

32. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΣΙΜΑΣ

33. ΚΟΝΙΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Αίγυπτο Σουδάν)

34. ΚΟΝΙΑΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (αδελφός του Δημητρίου. Εφονεύθη κατά τον εμφύλιο 1948).

35. 36. ΘΕΜΕΛΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ & υιός ΘΕΜΕΛΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ.

37. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΖΟΥΓΚΟΣ.

38. ΠΡΙΓΚΟΣ ΦΡΙΞΟΣ

39. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΛΕΑΝΔΡΟΣ

40. ΣΤΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΔΑΣΚΑΛΕΣ:

1. ΕΛΠΙΝΙΚΗ ΤΑΓΗ,

2. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΟΥ ΑΘΗΝΑ,

3. ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΝΟΣΟΥ

4. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΝΤΑΖΗ.

Όλοι τους υπήρξαν δάσκαλοι «και τοις βίοις αδιάβλητοι και τας εμπειρίας άριστοι».

Εδώ τελειώνει ο μακρύς κατάλογος. Ίσως να υπάρχουν και άλλοι επώνυμοι άνδρες, που κατάγονται από το Μονοδένδρι αλλά δεν βρέθηκαν στοιχεία για να είναι δυνατή η καταγραφή τους. Σκορπισμένοι σε άλλα μέρη της χώρας μας ή και του εξωτερικού ακόμα όπου εγκαταστάθηκαν και έκοψαν τους δεσμούς με τη γενέτειρά τους, χάνοντας έτσι οι συγχωριανοί τους τα ίχνη τους.

Όμως όπου κι' αν βρέθηκαν τιμήσαν τον τόπο τους και τη ζαγορίσια παράδοση στην Επιστήμη και τα Γράμματα ώστε δικαία μπορούμε να λέμε, πως όλοι τους ήταν «αξιαγάπητα τέκνα της Ελλάδος, δαδούχου της μαθήσεως, πρόμαχοι αρετών».

Σάββας Θεοδώρου
έγραφα εν έτει 2010,

Η ένταξή μας στο Τσεπέλοβο

σιγά-σιγά και τα προβλήματα να ελαχιστοποιούνται.

Είναι αλήθεια ότι οι ίδιες δυνάμεις που εμπόδιζαν εμάς να προσαρμοστούμε, εμπόδιζαν και τους ντόπιους (οι περισσότεροι από αυτούς είχαν έρθει από διάφορα μέρη και εντάχθηκαν στον ιστό του χωριού σε προγενέστερους χρόνους) να δεχτοπύν τον ερχομό μας με ευχάριστο τρόπο. Πώς μπορούσαν άλλωστε οι γονείς μας οι ενοικιαστές των βοσκοτόπων τους, θα είχαν ίδια δικαιώματα με αυτούς τόσο στα βουνά όσο και στο δάσος που ήταν πηγή πόρων για την κοινότητά μας, αρκεί να αναφερθεί ότι, πριν το δίκτυο της ΔΕΗ επεκταθεί στην περιφέρεια το χωριό μας μαζί με το διπλανό Σκαμνέλι είχαν ιδιόκτητο ρεύμα.

Όπως στη φύση έτσι και στις ανθρώπινες σχέσεις τίποτε δεν είναι προϊόν παρθενογέννησης, για να γεννηθεί κάτι καινούριο έχει

Σαρακατσάνοι και Ζαγορίσιοι στην πλατεία Τσεπέλoβoυ.

ανάγκη κάποιου χρονικού διαστήματος κυοφορίας και πάντα ο τοκετός εμφανίζει μικρές ή μεγάλες οδύνες. Στο δικό μας χωριό η νέα πραγματικότητα, η νέα τάξη πραγμάτων, κατά την εκτίμησή μου ήρθε σχεδόν ανώδυνη. Όμως κάθε ένας από εμάς δικαιούται να έχει τις δικές του θύμψεις, νομίζω όμως ότι όλοι συμφωνούμε ότι η ένταξή μας υπήρξε ωφέλιμη τόσο για μας όσο και τους ντόπιους. Όσα χωριά του Ζαγορίου δεν μας δέχτηκαν και προτίμησαν την «καθαρότητα» των ντόπιων αργοσβήνουν. Εμείς δε, έχοντας ένα μόνιμο τόπο διαμονής, αποκτήσαμε τα απαραίτητα εφόδια από τις σχολικές μονάδες του χωριού μας για να πατάμε γερά στα πόδια μας και στη συνέχεια να ανοίξουμε τα φτερά μας.

Ο κυρ Χρήστος του Τσεπέλοβoυ

Όσο αφορά κάποιες απόψεις περί ρατσισμού εγώ δεν είμαι σε θέση τίποτα από αυτά να διαψεύσω όμως οι δικές μου κραίες τέτοια μηνύματα ποτέ δε συνελάβαν. Με τους συμμαθητές μου στο δημοτικό δεν είχα ποτέ κανένα πρόβλημα, με την ευκολία που έρχονταν αυτοί στο σπίτι μου με την ίδια ευκολία πήγαινα κι εγώ στα δικά τους και οι γονείς τους με δέχονταν πολύ φιλόξενα. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι πιο πολλοί συμμαθητές μου ήταν παιδιά ντόπιων.

Ο δάσκαλός μου, ο κυρ Τάσιος, Ζαγορίσιος ο ίδιος, κρατούσε ίσως αποστάσεις σε όλους μας. Θυμάμαι την τελευταία τάξη που ήμουν μαθητής του, κάποιος Τσεπέλοβιτης των Αθηνών είχε διαθέσει ένα αρκετά μεγάλο χρηματικό ποσό για την εποχή εκείνη με την εντολή να

και ο κυρ Νίκος του Σκαμνελίου πρέπει να κοιμούνται ήσυχοι γιατί από το χρόνο είναι απόλυτα δικαιωμένοι. Δε γνωρίζω τους λόγους που τους οδήγησαν και μας έδωσαν το δικαίωμα της ένταξης. Μπορεί να είχαν έρθει από διάφορα μέρη και εντάχθηκαν στον ιστό του χωριού σε προγενέστερους χρόνους) να δεχτοπύν τον ερχομό μας με ευχάριστο τρόπο. Πώς μπορούσαν άλλωστε οι γονείς μας οι ενοικιαστές των βοσκοτόπων τους, θα είχαν ίδια δικαιώματα με αυτούς τόσο στα βουνά όσο και στο δάσος που ήταν πηγή πόρων για την κοινότητά μας, αρκεί να αναφερθεί ότι, πριν το δίκτυο της ΔΕΗ επεκταθεί στην περιφέρεια το χωριό μας μαζί με το διπλανό Σκαμνέλι είχαν ιδιόκτητο ρεύμα.

Ο κυρ Νίκος του Σκαμνελίου
Φυσικού

θέσεις αλλά όλα κρίνονται εκ του αποτελέσματος, θαρρώ πως όλοι μας κρίνουμε πως το αποτέλεσμα της ισότιμης ένταξής μας στις τοπικές κοινωνίες είναι θετικότατο.

Ο αδελφός του παππού μου, ο μπάραμπα Γιώργος (αυτός είχε μείνει οι άλλοι έφυγαν νωρίς) με τα λίγα πρόβατα που είχε όταν απεφάσισε να μείνει μόνιμα στο χωριό, σε συνήθιζε να βγαίνει το βράδυ στα καφενεία και όλα εμείς τα παιδιά μαζευόμασταν στα μαγειριά γύρω από τη γωνιά και μας έλεγε ιστορίες για την οικογένειά μας, για τους κλέφτες και κυρίως για τη ζωή και τη δράση του Κατσαντώνη, όπως αυτά κατατέθηκαν από κάποιο τορμπάνο της στάνης μας με το επίθετο Σούρλας συγγενής του Κατσαντώνη. Κρίμα που δεν είχα την πρόνοια να κρατήσω σημειώσεις.

Όταν καμιά φορά το έφερνε η κουβέντα να ασχοληθούμε με πράγματα που είχαν σχέση με το χωριό μας – εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι ο μπάραμπα Γιώργος από χαράκτηρα δεν είχε την τάση να στρογγυλεύει τα λόγια του– θυμάμαι ότι όταν μιλούσε για τις περισσότερες οικογένειες των Ζαγορίσιων του χωριού μας, μιλούσε με απόλυτο σεβασμό, όμως συμπληρώνει, παιδιά μου να ξέρετε ότι και σε αυτούς υπάρχουν κάποια «τομάρια». Πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ότι η οικογένειά μου, και όχι μόνο, είχε αγοράσει σπίτι στο Τσεπέλοβο πριν το 1930 και του κάναμε χρήση κατά τη θερινή περίοδο.

Είναι όμως αλήθεια ότι κάποιες ντόπιες κυρίες –τόρα πια δεν ζουν– με την πρώτη ευκαιρία μας αποκαλούσαν «...βλάχους» το πρώτο συνθετικό το γνωρίζουμε καλά όλοι εμείς οι παροικούντες την Ιερουσαλήμ.

Όμως οι ίδιες δε θα είχαν καμιά αντίρρηση, αν έτσι τα έφερνε η τύχη, να κάνουν μετά χαράς

δοθεί στο μαθητή της τάξης μου που θα έγραφε την καλύτερη έκθεση, με θέμα: «οι χαρές και οι μομορφίες του χωριού μας το χειμώνα». Το ποσό αυτό πέρασε στα δικά μου χέρια. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι επιδόσεις μου στα γλωσσικά μαθήματα ήταν σε μέτρια επίπεδα, εφάμιλλες των άλλων συμμαθητών μου. Αν ο δάσκαλος μου είχε ίχνη ρατσισμού, έστω και σε λανθάνουσα κατάσταση, ποτέ δεν θα έδινε σε μένα το βραβείο.

Οι γονείς μας, από την πρώτη στιγμή της εγκατάστασής μας, έγιναν μέλη του δασικού συνεταιρισμού. Όλοι τους, ντόπιοι και δικοί μας, κατά την εβδομαδιαία παραμυθι τους στο δάσος, όχι μόνο έτρωγαν από την ίδια κατσαρόλα αλλά πολλές φορές και από το ίδιο πιάτο.

Ποτέ ο πατέρας μου στο σπίτι δεν ανέφερε τη φράση «αυτοί» και «εμείς». Εκτιμώ ότι αυτό το έκανε επειδή είχε δεχτεί την ένταξή μας ως αυτονόητο γεγονός.

Όταν καμιά φορά το έφερνε η κουβέντα να ασχοληθούμε με πράγματα που είχαν σχέση με το χωριό μας – εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι ο μπάραμπα Γιώργος από χαράκτηρα δεν είχε την τάση να στρογγυλεύει τα λόγια του– θυμάμαι ότι όταν μιλούσε για τις περισσότερες οικογένειες των Ζαγορίσιων του χωριού μας, μιλούσε με απόλυτο σεβασμό, όμως συμπληρώνει, παιδιά μου να ξέρετε ότι και σε αυτούς υπάρχουν κάποια «τομάρια». Πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ότι η οικογένειά μου, και όχι μόνο, είχε αγοράσει σπίτι στο Τσεπέλοβο πριν το 1930 και του κάναμε χρήση κατά τη θερινή περίοδο.

Είναι όμως αλήθεια ότι κάποιες ντόπιες κυρίες –τόρα πια δεν ζουν– με την πρώτη ευκαιρία μας αποκαλούσαν «...βλάχους» το πρώτο συνθετικό το γνωρίζουμε καλά όλοι εμείς οι παροικούντες την Ιερουσαλήμ.

Όμως οι ίδιες δε θα είχαν καμιά αντίρρηση, αν έτσι τα έφερνε η τύχη, να κάνουν μετά χαράς

Φώτα στο Τσερβάρι (Ελαφότοπο)

Τα Φώτα στο Τσερβάρι γιορτάζονται με ιδιαίτερη λαμπρότητα. Όλοι οι χωριανοί συνεχίζουν να τηρούν με τον ίδιο σεβασμό και την ίδια συγκίνηση το παλιό έθιμο των εικόνων.

Ο Επίτροπος της εκκλησίας φωνάζει ένα ένα τα ονόματα των αγίων που εικονίζονται οι εικόνες. Οι πιστοί «χτυπούν» την τιμή και η εικόνα πηγαίνει σε κείνον που θα δώσει τα περισσότερα χρήματα. Συνήθίζεται να χτυπούν τις εικόνες των αγίων που έχουν τα μέλη της οικογένειας και κει γίνεται το «παιχνίδι» πάντα για την ενίσχυση της εκκλησίας.

Ιδιαίτερο είναι το ενδιαφέρον για τον «νουνό» αυτόν δηλ. που θα πάρει την εικόνα του Ιωάννη του Βαφτιστή και θα γίνει νουνός του Χριστού και όλου του χωριού γι' αυτή τη χρονιά. Το ωραίο αυτό έθιμο έγινε και φέτος. Τρίαντα χωριανοί

μαζευτήκαμε στα σταθίδια τ' Αη Νικόλα και παρά την οικονομική κρίση όλοι «πήραν» κάποια εικόνα!

«Νουνοί» για φέτος έγιναν τα εξαδέλφια μου Κώστας και Παναγιώτης Νικολάου Οικονομίδη που μένουν στην Αθήνα, με 300 Ε. Κι ήταν πράγματι συγκινητική η επιθυμία των δύο αυτών παιδιών, που χωρίς να έχουν ζήσει Φώτα στο χωριό, από τις διηγήσεις και μόνο του πατέρα τους, που γρήγορα έφυγε απ' τη ζωή, ρίξω σε στις καρδιές τους το έθιμο του μακρινού αυτού και μικρού χωριού. Ετσι τώρα οικογενειάρχες κι οι δύο θέλησαν να κάνουν πραγματικότητα την πατρική επιθυμία των δύσκολων εκείνων χρόνων. Τους αξίζουν συγχαρητήρια για την έμπρακτη αυτή αγάπη και το δεσμό με τον τόπο τους που συγκίνησε όλους τους χωριανούς.

Όλοι ασπάστηκαν την εικόνα της θείας βάφτισης που κρατούσα εγώ για λογαριασμό τους κι ευχήθηκαν να είναι καλή κι ευλογημένη η χρονιά για τους ίδιους και τις οικογένειές τους αλλά κι όλο το χωριό. Πάντα άξιοι. Και του χρόνου.

Ελένη Οικονομίδου-Δουβλή

Η ένταξή μας στο Τσεπέλοδο

γαμπρό Σαρακατσάνο αρκεί αυτός να είχε την υπαλληλική ιδιότητα. Προσωπικά αυτά εγώ τα αντιπαρέρχομαι διότι τα θεωρώ νοστροπικές του ντόπιου μικρόκοσμου, αν κάποιος όμως θέλει να τους δώσει άλλη διάσταση, τουλάχιστον ως τις δεχτεί ως εξαιρέσεις στον κανόνα.

Στην πόλη που ζω, στην πόλη των «γραμμάτων», υπάρχει σύλλογος «παλιών Γιαννιωτών» στον οποίο με βάση το καταστατικό του κάποιος παρόλο που γεννήθηκε στα Γιάννενα και είναι ογδόντα και πλέον χρόνων, δε δικαιούται να είναι μέλος, για να συμβεί αυτό θα πρέπει ένας τουλάχιστον από τους δύο γονείς του να έχει γεννηθεί στην ίδια πόλη. Δεν παίρνω ούτε θετική ούτε αρνητική θέση για την ύπαρξή του, απλώς το καταθέτω, όμως αντίστοιχος σύλλογος «παλαιών Ζαγορισίων» δεν υπάρχει, και στο Σύνδεσμο Ζαγορισίων όποιος από μας το επιθυμεί μπορεί να γίνει μέλος.

Τέλος παρακαλώ αν κάποιος διαβάσει τα γραφόμενά μου να μη βιαστεί να με χαρακτηρίσει

«Μηδίσαντα». Στην πόλη που ζω σε κανένα δεν επιτρέπω να με ονομάσει Ζαγορίσιο. Αν κάποιος επιθυμεί να μου δώσει γεωγραφικό προσδιορισμό, αυτόν που αποδέχομαι είναι τον Σαρακατσάνο Τσεπελοβίτη, έτσι γεννήθηκε και έτσι επιθυμώ να φύγω με όποια καλά ή κακά η θέση μου αυτή συνοδεύεται. Σέβομαι όμως απόλυτα τους ντόπιους χωριανούς μου, όπως και οι ίδιοι με σέβονται, τουλάχιστον αυτό εγώ εισπράττω.

Τώρα σε ό,τι αφορά τα παιδιά μας, γνωρίζω πολύ καλά ότι όταν οι συνθήκες το επιτρέπουν θα είναι παρόντα στο ετήσιο αντάμωμα στο Γυφτόκαμπο, όμως ελάχιστη σημασία δίνουν πια αν τους αποκαλέσει κάποιος Ζαγορίσιους ή Σαρακατσάνους, αυτό εκτιμώ δεν είναι ούτε καλό ούτε κακό απλά αυτή είναι η ροή των πραγμάτων και πιστεύω πως καμιά δύναμη δεν μπορεί να τα αλλάξει.

Δημοσιεύτηκε:
1) Στο «Εν Τσεπέλοδω» Αύγουστος 2010
2) Στα «Σαρακατσάνικα Χαιρετήματα» Σεπτέμβριος 2010

Αρχαιρεσίες στην Ι.Λ.Ε.Ζ.

Το Σάββατο 19 Φεβρουαρίου 2011 έγιναν σύμφωνα με το καταστατικό οι ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ της Ι.Λ.Ε.Ζ. για την ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου, (το οποίο έχει και την ευθύνη της έκδοσης του περιοδικού το «ΖΑΓΟΡΙ» μας) και Ελεγκτικής Επιτροπής. Εξελέγησαν οι παρακάτω, οι οποίοι την Πέμπτη 24 Φεβρουαρίου κατόπιν προσκλήσεως του πλειοψηφούντος Συμβούλου κ. Γκέκη, συνήλθαν σε συνεδρίαση και συγκροτήθηκαν σε Σώμα ως εξής:

Α) Για το Διοικητικό Συμβούλιο

1. Πρόεδρος Βασίλειος Τζιόβας
2. Α' Αντιπρόεδρος Απόστολος Ντιναλέξης
3. Β' Αντιπρόεδρος Κάλλυ Κυριαζή
4. Γεν. Γραμματέας Σάββας Θεοδώρου
5. Ταμίας Ιωάννης Τσεκούρας
6. Έφορος εκδηλώσεων Γεώργιος Ζαχάρης
7. Μέλος Χριστόδουλος Στουκίδης

Β) Για την Εξελεγκτική Επιτροπή

Πρόεδρος: Στέφανος Γαλανόπουλος
Μέλη: Φωκίων Καψάλης
Μιχαήλ Κουμπάρος

Προ της διαδικασίας συγκρότησης σε Σώμα ο μέχρι τώρα και για δύο συνεχείς τριετίες Πρόεδρος της Ι.Λ.Ε.Ζ. κ. Δημήτριος Γκέκης, εξέφρασε την επιθυμία και την απόφασή του να μη συνεχίσει πλέον ως Πρόεδρος την προσφορά του στην ΙΛΕΖ αλλά ως απλό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο ομόφωνα ζήτησε την ανάκληση της αποφάσεώς του και την παράκληση να συνεχίσει ως έχει μέχρι σήμερα. Μετά την άρνησή του τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ομόφωνα αποφάσισαν να απονεμηθεί στον κ. Γκέκη ο τίτλος του **Επίτιμου Προέδρου** της Ι.Λ.Ε.Ζ., για την μέχρι τώρα επάξια εκπροσώπησή της και γενικά για την προσφορά του, το ήθος και τη συνέπειά του κατά τη διάρκεια της θητείας και Προέδρου της Ι.Λ.Ε.Ζ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αγαπητοί συμπατριώτες, αναγνώστες μας.

Κάποτε το Περιοδικό μας είχε το πρόβλημα της έλλειψης της ύλης, σήμερα ευτυχώς το πρόβλημα είναι η περισσότερη ύλη, δείγμα πως «Το Ζαγόρι μας» ρίξω σε στον κόσμο μας έτσι που όλο και περισσότεροι να θέλουν να εκφράζονται και να επικοινωνούν μέσω των σελίδων του.

Οι σελίδες όμως του Περιοδικού δεν μπορούν (με δεδομένα τα οικονομικά) να είναι περισσότερες των 20-24.

Έτσι παρακαλούμε:

- 1) Τα κείμενα να μην ξεπερνούν τις 4 χειρόγραφες σελίδες, καλύπτοντας έτσι το πολύ μια σελίδα του περιοδικού.
- 2) Ανυπόγραφα και ανώνυμα κείμενα δεν θα δημοσιεύονται.
- 3) Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν αποκλειστικά και μόνο τους υπογράφοντες και η Συντακτική Επιτροπή ουδεμία ευθύνη φέρει, ανεξάρτητα αν συμφωνεί ή διαφωνεί με το περιεχόμενο του κειμένου.
- 4) Τα κείμενα με ύβρεις, χυδαία υπονοούμενα και προσβλητικές αιχμές και εκφράσεις εναντίον προσώπων, έστω και ενυπόγραφα δεν θα δημοσιεύονται, αφού για «Το Ζαγόρι μας» η ψυχική ενότητα και η αποφυγή ρήξεων μεταξύ των Ζαγορισίων είναι από τους βασικούς σκοπούς και στόχους του.
- 5) Τα κείμενα θα πρέπει να φθάνουν στα Γραφεία μας μέχρι το τέλος του 1^{ου} 10ημέρου κάθε μήνα, έτσι ώστε να αποστέλλεται το Περιοδικό στα μέσα του 3^{ου} 10ημέρου.

Για το Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Ελαφοτόπου

Δημοσιεύουμε με χαρά το από 14/2/11 έγγραφο του κ. Μιχαήλ Οικονομίδη, Προέδρου του Λαογραφικού και Ιστορικού Μουσείου Ελαφοτόπου, σχετικά με αίτημά του στο Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος για την αποπεράτωση του έργου και την λειτουργία του Μουσείου. Υποστηρίζουμε σθεναρά το αίτημά του και ευχαρίστως οι σελίδες μας θα είναι προσιτές στην προσπάθεια ολοκλήρωσης του έργου. Ανησυχούμε για την 15ετή καθυστέρηση, όπως ανησυχούμε και για το λαογραφικό υλικό του κ. Αγάπιου Τόλη. Ευχόμαστε τα δύο μουσεία να λειτουργήσουν μέσα στο τρέχον έτος.

«Το Ζαγόρι μας»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ Δ.Δ.
ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΥ (Ν.Π.Δ.Δ.) Φ27/17-1-2006
Α.Φ.Μ.: 998624036
Δ.Ο.Υ.: Β' ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
Τ.Κ. 44 07 -2653360300 - 26530 71270
www.kentrikozagori.gov.gr
email: d.kentrazagoriou@1376.syzefxis.gov.gr
ΕΠΕΙΓΟΝ

Προς

1. Κ.Ε.Ζ. - Ι.Λ.Ε.Ζ.
Σίνα 4 - Τ.Κ. 454 44
2. Πολιτιστικό Σύνδεσμο Ζαγορισίων
Χρηστοθασίλη 8 - Τ.Κ. 453 32

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Θέμα: Ανάγκη συνεργασίας και στήριξης αιτήματος του Μουσείου προς το Ίδρυμα «ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ»

Έχουμε την τιμή ως συνέχεια του προηομένου εγγράφου μας ενημερωτικού της ταυτότητας και των αναγκών του Λαογραφικού και Ιστορικού Μουσείου Τ.Δ. Ελαφοτόπου του Δήμου Ζαγορίου, το οποίο πραγματεύεται 42 παραδοσιακά επαγγέλματα, να επισυνάψουμε φωτοαντίγραφο επιστολής προς το ευαγές Ίδρυμα «ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ» μέσω του οποίου αιτείται οικονομική βοήθεια για την επείγουσα ολοκλήρωσή του.

Στο υποβληθέν έγγραφο με στοιχεία (αρ. πρωτ. 67/10-12-2010) περιγράφεται η ταυτότητα, ο χαρακτήρας, ο τρόπος λειτουργίας, οι επείγουσες επισκευαστικές εργασίες στο κτίριο πιστοποιημένες με έγκυρες μελέτες, οι ανάγκες, σε συμπληρωματικούς χώρους, τα σχέδια, οι μελέτες, οι φωτογραφίες και ο προϋπολογισμός όλου του έργου που ανέρχεται στο ποσό των 195.000Ε. (συνημμένα (8)).

Με το ποσό αυτό ολοκληρώνεται και λειτουργεί ανεμπόδιστα, νόμιμα, κανονικά και

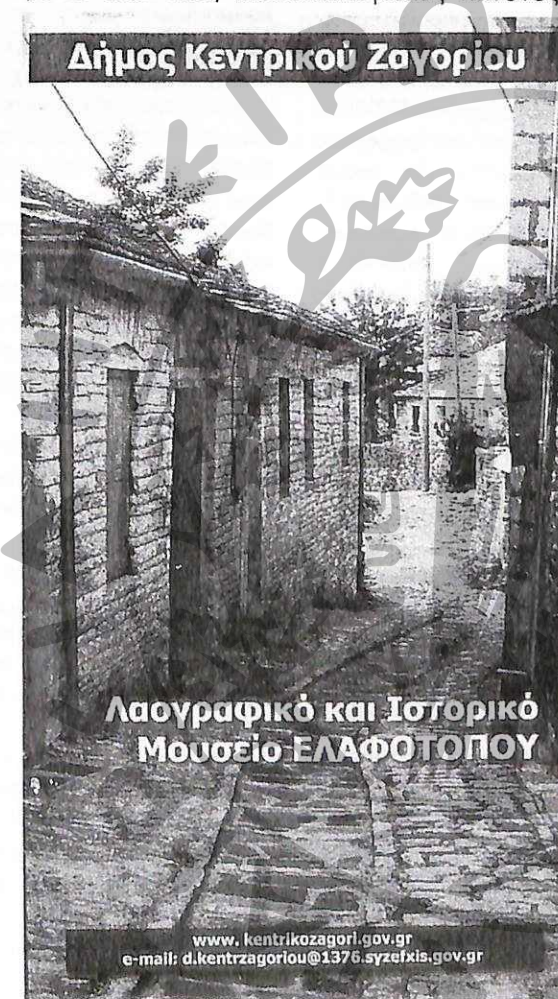
γόνιμα το Μουσείο, με άμεση υλοποίηση των στόχων του, μέσω του ιδιάζοντος χαρακτήρα της δομής και της αποστολής του.

Επισκέφθηκα προσωπικά τα γραφεία του Ιδρύματος στην Αθήνα, όπου εξέθεσα άμεσα το θέμα και ο συνομιλητής μου υπάλληλος έδειξε κατανόηση αλλά αναρμοδιότητα στην τελική απόφαση ανταπόκρισης του αιτήματος, υποσχόμενος περιστασιακή στήριξη.

Οι λόγοι για τους οποίους απευθυνόμαστε στον φορέα σας είναι: 1) η υπευθυνότητα και η σοβαρότητα του έργου του, 2) η ανεγνωρισμένη πολύτιμη προσφορά του και 3) η ανάγκη συνεργασίας των φορέων μας λόγω σύμπτωσης σκοπών και προσφερομένων υπηρεσιών, στον ευρύ ποικιλόμορφο πολιτιστικό χώρο του Ζαγορίου.

Προ ετών επισκέφθηκαν τις δύο έτοιμες αίθουσες (είναι 4), τα επιμορφούμενα τμήματα νέων του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας και Ελληνικού Πολιτισμού «ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ» του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος Λαογραφίας του ίδιου Πανεπιστημίου, Εκπαιδευτικοί Έλληνες της Αυστραλίας, Ευρωπαίοι περιηγητές Ερευνητές, Σύλλογοι, Σχολεία, (που ξεναγήθηκαν στο Μουσείο Ελαφοτόπου και σε επιλεγμένα χωριά του Ζαγορίου).

Ασφαλώς όλοι τους θα είχαν πολύ διαφορετική ενημέρωση (συμμετοχική) αν τόσο το Μουσείο όσο και οι αναγκαίοι και προβλεπόμενοι από τους Μουσειολογικούς κανόνες

χώροι, ήταν στη διάθεση συγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Διότι μόνο με διαδραστικό και βιωματικό τρόπο το Μουσείο αποβαίνει μορφωτικό, αξιακό και παιδαγωγικό αγαθό. ΔΗΛΑΔΗ ΜΟΥΣΕΙΟ- ΣΧΟΛΕΙΟ.

Εκτοτε το Μουσείο παραμένει κλειστό λόγω διαπιστωμένων κτιριακών προβλημάτων και οικονομικών αναγκών.

Θεωρώντας και κρίνοντας απολύτως αναγκαία τη συνεργασία μας, στον ενιαίο χώρο που υπηρετούν οι φορείς μας, σας παρακαλώ να ενισχύσετε το προτεινόμενο αίτημά μας στο ευαγές Ίδρυμα «ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ» μέσω εγγράφου σας, εφ' όσον τούτο κρίνεται σκόπιμο εκ μέρους σας, ώστε να ολοκληρωθεί το συντομότερο το αναγκαίο έργο.

Το αναφερόμενο ίδρυμα, έχοντας αποδείξει εμπράκτως τις ανθρωπιστικές και πολιτιστικές του ευαισθησίες, είναι το μόνο που δύναται να ανταποκριθεί καθοριστικά στις ομολογουμένως οργανικές ανάγκες ενός σοβαρού και συντεταγμένου Μουσείου.

Το ΥΠ.ΠΟ.Τ. και άλλο Φορείς λόγω και των δυσμενών οικονομικών συγκυριών αδυνατούν να συμπαρασταθούν στο συγκεκριμένο αίτημα. Έτσι η αναφορά στο συγκεκριμένο ευεργέτη είναι μονόδρομος, χωρίς να σημαίνει και υποχρέωση ανάληψης της υλοποίησης του έργου, πολύ περισσότερο όταν το ίδιο χρονικό διάστημα προετοιμάζεται ένα ασύλληπτο έργο στο Φαληρικό Δέλτα. Η ταχυδρομική διεύθυνση του Ιδρύματος αναγράφεται στο αντίγραφο της συνημμένης επιστολής.

Παράκληση για τις ενέργειές σας

Σας ευχαριστώ

Με εκτίμηση

Ο Πρόεδρος

ΜΙΧΑΗΛ Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΣΥΝΤ/ΧΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ (Π.Ε. 8)

Α/Β - Β/Β Εκπαίδευσης - Γλύπτης

Κιν.: 6936984590

Συνημμένα (8):

1. Αντίγραφο Επιστολής προς το ΙΔΡΥΜΑ «ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ»
2. Μελέτη επισκευών κτιρίου Μουσείου (Τ.Υ.Δ.Κ.).
3. Απόσπασμα Τοπογραφικού Ελαφοτόπου
4. Φωτογραφικές απόψεις του νέου χώρου
5. Κάτοψη κατανομής αιθουσών του νέου κτιρίου
6. Μελέτη με προσμετρήσεις και προϋπολογισμό του νέου έργου
7. Πιστοποιητικό Γεωπάρκου
8. Εξώφυλλα βιβλίων του συγγραφέα Μενελάου Στεφ. Κικοπούλου

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΑΠΙΟΥ ΤΟΛΗ

Στο περιοδικό μας προβάλλουμε, εδώ και τριάντα χρόνια, το λαογραφικό υλικό που συγκέντρωσε στη Μπάγια ο κ. Αγάπιος Τόλης. Η ιστορική και πολιτιστική αξία του υλικού είναι καθομολογημένη. Αν οι επισκέπτες είναι εκατοντάδες ή χιλιάδες, αν είναι Έλληνες ή ξένοι δεν έχει και τόση σημασία. Αν εντυπωσιάστηκαν ή όχι, αν πλούτισαν τις γνώσεις τους ή όχι, δεν εξετάζεται. Το θέμα μας είναι η οργάνωση, η προβολή και η επισκεψιμότητα του υλικού. Πιστεύω ακόμα ότι και η έκδοση έντυπου υλικού (με αντίτιμο) και η προβολή του στο διαδίκτυο είναι απαραίτητα. Από το στάδιο της ευχάριστης ξενάγησης από τον ίδιο τον Αγάπιο Τόλη πρέπει να περάσουμε σε αναβαθμισμένη κλίμακα. Γράφτηκε παλιότερα περί συστάσεως ιδρύματος. Γράφτηκε ότι η τότε Νομαρχία Ιωαννίνων χρηματοδότησε την ανέγερση του κτιρίου. Οι φωνές που ακούγονταν εδώ και τριάντα χρόνια, τώρα πλήθυναν. Πρώτο επιχείρημα που προβάλλεται είναι ότι το υλικό ανήκει στο Ζαγόρι και στους Ζαγορίσιους λόγω ιστορίας και πολιτισμού. Δεύτερο επιχείρημα ότι δόθηκαν χρήματα του έλληνου φορολογούμενου για το στήσιμο του κτιρίου. Τρίτο επιχείρημα ότι ζητάμε ανάπτυξη στο Ζαγόρι και είναι ευκαρία τούτο το ίδρυμα και το κτίριο να λειτουργήσει σαν τα μεγάλα μουσεία της Ελλάδας. Και άλλωστε, τι έχουν παραπάνω αυτά τα άλλα μουσεία; Ακούγονται κι άλλα επιχειρήματα και όλα τείνουν στο σκοπό της λειτουργίας λαογραφικού μουσείου στη Μπάγια με σύγχρονες προδιαγραφές. Οι αναγνώστες μας ας βγάλουν τα συμπεράσματά τους από την αναδρομή που ακολουθεί σχετικά με τα όσα γράφτηκαν στο «Ζαγόρι μας» για το λαογραφικό υλικό του Αγάπιου Τόλη και καλούνται να τοποθετηθούν στο θέμα μας.

1990: Δημοσιεύματα του ημερήσιου Γιαννιώτικου τύπου γράφουν ότι το Λαογραφικό υλικό του Αγάπιου Τόλη θα δοθεί στο Κέντρο Ερευνών Ζαγορίου ή θα μεταβιβαστεί στην Κοινότητα Κήπων για περαιτέρω αξιοποίηση, χωρίς να διευκρινίζεται αν θα δοθούν και σπίτια ή οικοπέδο.

1991. «Ζαγόρι μας», τ. 155, σελ. 12. Ρεπορτάζ Χρήστου Τσέ-
σοστομου Λαμπριδί, ομογενή απ' το Σουδάν, ο Περιφερειάρχης
Ηπείρου Αλέξ. Βραδής ζητάει απ'

το Υπουργείο Πολιτισμού την ίδρυση Λαογραφικού μουσείου στους Κήπους. Επισημαίνει ότι υπάρχει άμεσος κίνδυνος να φθαρούν ή να κλαπούν αντικείμενα ανεκτίμητης αξίας και πρέπει ο θησαυρός να διαφυλαχθεί και να τοποθετηθεί σε χώρο ώστε να προβάλλει την περιοχή και τον «Εθνικό παραδοσιακό πλούτο».

1993. «Ζαγόρι μας», τ. 181, σελ. 8. Ρεπορτάζ Χρήστου Τσέ-
σοτη. Η υφυπουργός Καλλιόπη Μπουρδάρη συνοδευόμενη από εκπροσώπους φορέων του Δημοσίου επισκέπτεται το λαογραφικό υλικό του Αγ. Τόλη και χαρακτηρίζει την προσπάθεια «εθνική προσφορά». Το Υπουργείο θα χρηματι-
δοτήσει την ανέγερση κτιρίου από το πρόγραμμα «Ντελέρ» και πιθανόν να συμβάλλει και η ΕΤΒΑ. δόθηκε υπόσχεση έγκρισης 1,5 εκατ. δραχμών προκειμένου να γίνει λεπτομερής καταγραφή του υλικού από επιστήμονες λαογράφους. Θα συσταθεί ίδρυμα με επωνυμία «Τόλειον Λαογραφικόν Μουσείον Ζαγορίου» με σκοπό την μελέτη και προβολή των εκφράσεων του Νεοελληνικού - Ηπειρωτικού λαϊκού πολιτισμού.

1994. «Ζαγόρι μας», τ. 197, σελ. 13. Ο Γεώργιος Μαυριάς γράφει: «.....Χαρακτηριστικό δε της αδιαφορίας, αλλά και της κομματικής εμπάθειας διαφόρων θερμοκέφαλων, είναι το γεγονός ότι, κατά την επίσκεψη της αιμνήστης Υπουργού Πολιτισμού Μελίνας Μερκούρη εκεί, την απέτρεψαν να επισκεφτεί το εν λόγω λαογραφικό μουσείο». Γράφει ακόμα ο Γ. Μαυριάς: «...Μοναδική εξαίρεση, σαν κάποιο φωτεινό σημείο, ο Περιφερειάρχης Τσιτσιμελής ο οποίος διέθεσε πίστωση για περίφραξη του περίεχ χώρου για προστασία από ενδεχόμενες κλοπές».

1995. «Ζαγόρι μας», τ. 201-202, σελ. 15. Γράφει ο Γιάννης Τσεκούρας. «Μεταξύ των επώνυμων επισκεπτών του λαογραφικού μουσείου του Αγάπιου Τόλη σημειώνουμε την επίσκεψη του Υπουργού Εξωτερικών Κάρουλου Παπούλια μετά της συζύγου του και των δύο θυγατέρων του, επίσκεψη η οποία διήρκησε επί τριών και άφησε άριστες εντυπώσεις στην οικογένεια... Επίσης την εν λόγω συλλογή επισκέφτηκε ο αιρετός Νομάρχης μας Νικόλαος Ζαρμπαλάς, αποκομίσας άριστες εντυπώσεις κι αυτός για την συλλογή αυτή, υποσχόμενος ότι η ίδρυση του εν λόγω μουσείου θα είναι στις πρώτες προτεραιότητες

της Νομαρχίας Ιωαννίνων».

1995. «Ζαγόρι μας», τ. 207-208, σελ. 4-5. Αναδημοσίευση από τα «Πρωινά Νέα» συνέντευξης του Αγ. Τόλη στον κ. Ζακόπουλο. Πέραν των άλλων ρωτήθηκε αν εκτός των υποσχέσεων περιμένει κάτι χειροπιαστό για το μέλλον της συλλογής: «...Ελπίζω και περιμένω. Θα κάνω ακόμα λίγη υπομονή. Αν αυτή εξαντληθεί, δεν ξέρω τι θα γίνει».

1995. «Ζαγόρι μας», τ. 211, σελ. 3. Ερώτηση στη Βουλή των Ελλήνων του Βουλευτή Ιωαννίνων

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΝΤΙΝΑΛΕΞΗ

Αντώνη Φούσα προς τον Υπουργό Πολιτισμού για το Λαογραφικό Μουσείο Κήπων. «...Ερωτάται σε ποιες άμεσες ενέργειες προτίθεται να προβεί για την υλοποίηση της προτάσεως και προσφοράς του Αγάπιου Τόλη για την δημιουργία του Λαογραφικού Μουσείου Κήπων Ζαγορίου».

1995. «Ζαγόρι μας», τ. 211, σελ. 3. Υπόμνημα της Ένωσης Ζαγορίσιων Αθηνών προς το Υπουργείο Πολιτισμού για το Λαογραφικό Μουσείο Κήπων. Τονίζεται στην αρχή του υπομνήματος ότι οι υπουργοί πολιτισμού που επισκέφτηκαν την συλλογή έδωσαν υποσχέσεις πάνω στον ενθουσιασμό τους. Στη συνέχεια αναλύεται η προσφορά του Αγ. Τόλη, δηλαδή η παραχώρηση στο κράτος της συλλογής και οχτώ σπιτιών του κι ενός οικοπέδου. Επισημαίνονται τέλος οι κίνδυνοι που διατρέχει η συλλογή και ότι πρέπει το κράτος να ενδιαφερθεί όσο το δυνατόν συντομότερα, αφού μάλιστα η προσφορά είναι ανιδιοτελής, άλλως ο συλλέκτης είναι υποχρεωμένος για ν' αποφυγει την καταστροφή της να σκεφτεί άλλες διεξόδους.

1996. «Ζαγόρι μας», τ. 224, σελ. 5. Ο Αγάπιος Τόλης επιστρέφει στο χωριό του ύστερα από ευτυχή αποκατάσταση της υγείας του. Οι ευχές όλες συγκλίνουν σε ταχεία ανάρρωση και μακροημέρευση. Δίνει συνέντευξη στην εφημερίδα «Ηπειρος» και αναφέρει στο έργο της ζωής του, το Μουσείο. Αντικείμενα περισσότερα από 40.000 απλωμένα σε 20 αίθουσες, σε οχτώ σπίτια. Όλα αυτά κι ένα οικόπεδο 10 στρεμμάτων προσφέρονται στο κράτος για την δημιουργία λαογραφικού μουσείου.

1998. «Ζαγόρι μας», τ. 247, σελ. 8. Άρθρο του υποφαινόμενου

Απ. Ντιναλέξη, με αφορμή εκπομπή του σταθμού TV1 και τρισέλιδο αφιέρωμα της εφημερίδας «Ηπειρος». Γράφω ότι δεν υπάρχει καμιά εξέλιξη στο κτιριακό θέμα και ότι θα χαθεί η ζωντανή ιστορία κάθε αντικειμένου, όπως μόνο ο Αγάπιος την γνωρίζει.

1998. «Ζαγόρι μας», τ. 247, σελ. 9. Αναδημοσίευση από την εφημερίδα «Ηπειρος» άρθρου του Μιχάλη Καναβάκη, όπου μεταξύ των άλλων γράφει: «Η αρχειοθέτηση του τεράστιου και ποικίλου συλλεκτικού υλικού είναι επιβεβλημένη και επιτακτική. Και δεν είναι θέμα φωτογράφησης, καταγραφής και καταμέτρησης μόνο. Ο Αγάπιος Τόλης είναι η μοναδική πηγή που μπορεί να δώσει ακριβείς πληροφορίες για το κάθε αντικείμενο, τον τόπο προέλευσης, το χρόνο δημιουργίας, την σκοπιμότητα κατασκευής, την λειτουργικότητα κλπ...».

1999. «Ζαγόρι μας», τ. 254, σελ. 10. Ο Λάμπρος Μάλαμας, μαγεμένος και καταγοητευμένος, πλέκει το εγκώμιο της προσπάθειας του Αγάπιου Τόλη και χαρακτηρίζει το λαογραφικό υλικό «φωτεινό μετέωρο στο αφαλό των 44 χωριών του Ζαγορίου μας».

2001. «Ζαγόρι μας», τ. 273, σελ. 6. Δημοσιεύεται ευχαριστήρια επιστολή του Αγάπιου Τόλη, ύστερα από την θεμελίωση του κτιρίου από τον Νομάρχη Ιωαννίνων Νικόλαο Ζαρμπαλά στις 25 Νοέμβρη 2000.

2001. «Ζαγόρι μας», τ. 279-280, σελ. 5. Ο Νίκος Υφαντής επισκέφτηκε την λαογραφική συλλογή και με ενθουσιασμό παραθέτει τις εντυπώσεις του τόσο από το υλικό, όσο κι απ' την προσωπικότητα του συλλέκτη Αγάπιου Τόλη.

2001. «Ζαγόρι μας», τ. 279-280, σελ. 9. Ρεπορτάζ του Ματθαίου Λέκκου από την επίσκεψη, στις 7 Ιουλίου 2001, στο μουσείο, του Κωστή Στεφανόπουλου, τότε Προέδρου της Δημοκρατίας.

2002. «Ζαγόρι μας», τ. 295, σελ. 7. Αναδημοσίευση από το περιοδικό «Ηπειρωτική Εταιρεία» άρθρου του Μιχαήλ Μελά. Γράφει ότι στις αρχές του 2002 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωστής Στεφανόπουλος τίμησε τον Αγάπιο Τόλη με τον Αργυρό Σταυρό του Φοίνικος για την προσφορά του στο Ζαγόρι. Η βράβευση έγινε από τον Δήμαρχο Ανατολικού Ζαγορίου Βασίλειο Σπύρου. Την εκδήλωση έκλεισε το τακίμι του Λευτέρη Σαρρέα.

2010. «Ζαγόρι μας», τ. 380, σελ. 16. Ρεπορτάζ Χρήστου Τσέ-
σοτη. Το κτίριο ολοκληρώθηκε εδώ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΓΑΠΙΟΥ ΤΟΛΗ

← →
δού 1.200 μ² και αναμένεται η ολοκλήρωσή του.

2003. «Ζαγόρι μας», τ. 304-305, σελ. 12. Ο Γιώργος Βότσης, δημοσιογράφος της «Ελευθεροτυπίας» επισκέπτεται το λαογραφικό μουσείο. Δηλώνει ενθουσιασμένος, συγχαίρει τον Κώστα Λαλιώτη υπουργό ΥΠΕΧΩΔΕ για την οικονομική ενίσχυση για αποπεράτωση του κτιρίου, καθώς και τον Νομάρχη Ιωαννίνων Νικόλαο Ζαρμπαλά.

2008. «Ζαγόρι μας», τ. 365, σελ. 8. Ο Γιάννης Τσεκούρας γράφει για την σύσταση νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την μορφή ιδρύματος, μετά την δημοσιοποίηση των ονομάτων από τον Αγάπιο Τόλη. Ο Αγάπιος Τόλης επέλεξε το Διοικητικό Συμβούλιο ως εξής: 1) Αγάπιος Τόλης, Πρόεδρος 2) Αλέξανδρος Καχριμάνης, Νομάρχης Ιωαννίνων 3) Βασίλειος Μπούρης, δικηγόρος 4) Ευάγγελος Σαΐνης, επιχειρηματίας 5) Μιχαήλ Βλάχος, επιχειρηματίας 6) Δημήτριος Δέρβας, εκπαιδευτικός και 7) Ιωάννης Τσεκούρας, τραπεζίκος.

2009. «Ζαγόρι μας», τ. 367, σελ. 9. Ο Βασίος Τζιόβας έμπλεος χαράς με την ανακοίνωση περί συστάσεως ιδρύματος για το «Λαογραφικό Μουσείο Αγάπιος Τόλης» σκαλίζει τις μνήμες του από την Μπάγια, όπου υπηρέτησε σαν κτηνίατρος. Από τις μνήμες φτάνει στην ανιδιοτέλεια του Αγάπιου που «το φτωχοφαΐ του το έκανε πάθος για τη σωτηρία της πλούσιας παράδοσης του Ζαγορίου». Περιμένοντας τα εγκαίνια του περικαλλούς τριώροφου κτιρίου εύχεται «το μουσείο να γίνει πολιτιστικός φάρος του Ζαγορίου».

2009. «Ζαγόρι μας», τ. 368, σελ. 14. Ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορίσιων με την ανακοίνωση συστάσεως ιδρύματος εκφράζει τη χαρά του και εύχεται στο Διοικητικό Συμβούλιο ν' ανοίξει γρήγορα τις πόρτες του μουσείου.

2009. «Ζαγόρι μας», τ. 376, σελ. 14. Ο Μορφωτικός Σύλλογος Καβαλλαρίου στο μεσοχώρι τιμήσε τον Αγάπιο Τόλη για την προσφορά του στο Ζαγόρι. Η βράβευση έγινε από τον Δήμαρχο Ανατολικού Ζαγορίου Βασίλειο Σπύρου. Την εκδήλωση έκλεισε το τακίμι του Λευτέρη Σαρρέα.

2010. «Ζαγόρι μας», τ. 380, σελ. 16. Ρεπορτάζ Χρήστου Τσέ-
σοτη. Το κτίριο ολοκληρώθηκε εδώ

και τρία χρόνια και στοίχισε στην Νομαρχ. Αυτ/ση Ιωαννίνων 600.000 ευρώ. Τα εκθέματα δεν μεταφέρθηκαν στο νέο κτίριο και δεν συστάθηκε ίδρυμα. Άκρα σιωπή και από πλευράς Νομαρχίας και από πλευράς Αγάπιου Τόλη.

2010. «Ζαγόρι μας», τ. 383, σελ. 16. Διαμαρτυρία του Ζαγορίσιου γιατρού Κων/νου Τσιμό-
πουλου γιατί δεν προχωράει το ίδρυμα του Αγάπιου Τόλη. Διαμαρτυρία και άλλων Ζαγορίσιων για το ίδιο θέμα.

2010. «Ζαγόρι μας», τ. 386, σελ. 10. Ρεπορτάζ Χρήστου Τσέ-
σοτη σχετικά με την καθυστέρηση λειτουργίας του ιδρύματος Αγά-
πιου Τόλη, ύστερα από επιστολές πολλών Ζαγορίσιων, που ζητούν και δικαστική συνδρομή.

2010. «Ζαγόρι μας», τ. 387, σελ. 9. Ρεπορτάζ Χρήστου Τσέ-
σοτη στον «Πρωινό Λόγο» της 23-9-2010. Γράφει ότι ο Νίκος Ζαρμπαλάς, πρώην Νομάρχης, που υπέγραψε την σύμβαση με τον Αγάπιο Τόλη, έστειλε επιστολή στον «Πρωινό Λόγο» όπου εκφράζει την έκπληξή του και με τις ανησυχίες του και καταλήγει ότι δεν πρέπει να χαθεί άλλος πολύτιμος χρόνος και πρέπει να γίνει αμέσως η σύσταση του ιδρύματος.

Ύστερα απ' τα παραπάνω νομίζω ότι έχουμε το δικαίωμα που ξαναγράφουμε για το θέμα αυτό. Δικαίωμα πατριωτικό και ηθικό Δικαίωμα να υπερασπιστούμε την ιστορία μας, τον πολιτισμό μας, την παράδοσή μας. Ζητάμε ν' ακουστούν κι άλλες φωνές, να γίνουν κάποια βήματα προς τον σκοπό του. Το Ζαγόρι του παρελθόντος συγκεντρώθηκε στη Μπάγια και ίσως στο Τσερβάρι και ίσως σε κάποιες βιβλιοθήκες και συλλογές. Τα δάση, οι χαράδρες, τα γεφύρια, τα ποτάμια, τα κτίρια είναι απλωμένα στο Ζαγόρι και δεν χάνονται. Οι άνθρωποι περνούν στη μνήμη, τα κινητά πράγματα φθείρονται. Γεννήθηκε στην Μπάγια ένα λαογραφικό μουσείο, δεν βαφτίστηκε, έμεινε ανήλικο, έμεινε ανεκμετάλλευτο, ίσως περάσει στο περιθώριο. Δεν θέλω ν' ακούσω άλλα κουτσομπολιά. Ας σπάσει η σιωπή κι απ' τις δύο πλευρές. Έχουν υποχρέωση να μιλήσουν. Όλα τα προβλήματα λύνονται, πλην του τετραγωνισμού του κύκλου. Πεπεισμένος ότι εκφράζω την πλειονότητα των Ζαγορίσιων, διατελώ.

Απόστολος Ντιναλέξης

Επιστολή του δημάρχου στο υπουργείο Παιδείας

Να μην συγχωνευθεί το γυμνάσιο Τσεπελόβου με αυτό της Μεταμόρφωσης, ζητά ο δήμος Ζαγορίου

Την κάθετη αντίθεση του δήμου Ζαγορίου, της τοπικής κοινωνίας και όλων των φορέων, στην προτεινόμενη συγχώνευση του Γυμνασίου-Λυκείου Τσεπελό-
βου με αυτό της Μεταμόρφωσης (Καρυές) του δήμου Ζίτσας, εκφράζει με επιστολή του προς το υπουργείο Παιδείας, την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ηπείρου, τη Διεύθυνση Β/θμιας Εκπαίδευσης και τους βουλευτές, ο δήμαρχος Γαβριήλ Παπαναστασίου, επικαλούμενος σειρά λόγων καθώς και σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Παράλληλα, ο δήμος ζητά την επαναλειτουργία της μαθητικής εστίας, το κλείσιμο της οποίας μείωσε τον αριθμό των μαθητών.

Η πρόταση της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης έγινε στα πλαίσια του «Καλλικράτη» και στην εκπαίδευση που σχεδιάζει το υπουργείο Παιδείας, αλλά φαίνεται ότι οι ιδιαιτερότητες ορεινών περιοχών, όπως αυτή του Ζαγορίου δεν ελήφθησαν προς το παρόν υπόψη, ίσως έγινε με εκπαιδευτικά κριτήρια, λόγω λίγων μαθητών.

Από τη Λάιστα στη Μεταμόρφωση;

Στην επιστολή του ο δήμαρχος περιγράφει την υπάρχουσα κατάσταση και τις ήδη υπάρχουσες δυσκολίες μεταφοράς μαθητών: «Το Γυμνάσιο Τσεπελόβου βρίσκεται σε ένα πολύ ορεινό χωριό, όπως όλοι γνωρίζουν, το οδικό δίκτυο της περιοχής είναι επικίνδυνο και το ανάγλυφο απότομο και δύσβατο. Η μεταφορά των μαθητών από το Τσεπέλοβο στις Καρυές, ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες, θα είναι επισφαλής, τόσο για τους μαθητές, όσο και για τους μεταφορείς. Να σημειώσουμε εδώ ότι ήδη υπάρχει μεταφορά μαθητή απ' τη Λάιστα προς το Τσεπέλοβο σε απόσταση 34 χλμ, σκεφτείτε

την ταλαιπωρία και το χρόνο στο ενδεχόμενο μεταφοράς στις Καρυές».

Μείωση μαθητών λόγω εστίας και κόστους

Ο κ. Παπαναστασίου σημειώνει ότι το Γυμνάσιο Τσεπελόβου είναι συνδεδεμένο άρρηκτα με την ιστορία της ευρύτερης περιοχής του Ζαγορίου, είναι καθ' όλα οργανωμένο, λειτουργικά αποτελεσματικό, με πλήθος αιθουσών και ποικίλες δραστηριότητες. «Ο μικρός αριθμός των μαθητών φέτος, τονίζει, σφειλόταν στην αναίτια διακοπή λειτουργίας της μαθητικής εστίας, ενώ για το 2011-2012 η πρόβλεψη των μαθητών ανέρχεται στους δέκα (10)».

Ο δήμαρχος δεν παραλείπει να συγκρίνει και τα κόστη, επισημαίνοντας: «Το κόστος μεταφοράς τους στις Καρυές αν σκεφτεί κανείς τις προέρχονται από τη Λάιστα, το Τσεπέλοβο και το Μονοδένδρι και η παράλληλη συντήρηση ενός κλειστού κτιρίου που θα προστεθεί στα τόσα άλλα θα είναι ίσως υψηλότερο απ' την ίδια τη λειτουργία του σχολείου».

Να διατηρηθεί

Καταλήγοντας στην επιστολή του ο κ. Παπαναστασίου κάνει λόγο για ισχυρή βούληση της δημοτικής αρχής να μην επιτρέψει τη συγχώνευση αυτή: «Ως Δήμος Ζαγορίου με ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ζητάμε την διατήρηση του Γυμνασίου Τσεπελό-
βου. Αυτή η ισχυρή βούληση Δημοτικής Αρχής και τοπικών φορέων, παράλληλα με το αίτημά μας για επαναλειτουργία της μαθητικής εστίας Τσεπελόβου, αιτούμαστε να ληφθεί σοβαρά υπ' όψιν από όλους τους συναρμόδιους φορείς».

(Από την εφημερίδα «ΝΕΟΙ ΑΓΩΝΕΣ»)

Του Μάρτη τα καμώματα

1^η Μάρτη 2011. Μπήκε ο μήνας με άγριες διαθέσεις. Πρωί-πρωί στα Γιάννενα βροχή, στο Ροντοβάνι χιονόνερο, στους Ασπραγγέλους χιόνι... Το έστρωσε, όλα κάτασπρα... μέχρι το μεσημέρι βγήκε ήλιος... Έτσι είναι ο Μάρτης, χάδια κάνει, πότε κλαίει, πότε γελάει, δεν ξέρω αν το ξέρετε και αυτό... Ο Μάρτης έχει δύο γυναικές, όταν βλέπει την άσχημη κλαίει (βρέχει), όταν βλέπει την όμορφη (βγαίνει ήλιος) και το «Μάρτης-γδάρτης και κακό παλουκοκάφτης και σαν τύχει και θυμώσει μες τα χιόνια θα μας χώσει». Ο Μάρτης το πρωί χιόνισε και ο γάδαρος ψόφησε (από το κρύο), το μεσημέρι βρόμισε (από τη ζέση) και το βράδυ τον πήρε το ποτάμι (από τη βροχή)... Το Μάρτη ξύλα φύλαγε, μη κλαίσεις τα παλουκία... Όλες οι παροιμίες βγαίνουν σωστές.... Το Μάρτη τον πεντάγνωμο, όπου γελά και κλαίει, θα τονε τιμωρήσουμε ψέματα να μη λείει... Γιατί αν δεν κάνει τα δικά του δεν γίνεται.... Καλό μήνα...

Δέσποινα Γκερλέ

ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΗΣ «ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ»

Μια πρώτη διευκρινιστική παρουσίαση από τον Θουκυδίδη Παπαγεωργίου, πρόεδρο του προσωρινού Διοικητικού Συμβουλίου

Για το πόσο όμορφο είναι το Ζαγόρι πολλά ειπώθηκαν και πολύ περισσότερα γράφτηκαν... Ένα τόσο ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον έγινε η κοιτίδα ενός τόσο μεγάλου πολιτισμού, του Ζαγορίσιου πολιτισμού, με προεξάρχουσα έκφασή του την Αρχιτεκτονική! Η μοναδική αυτή συγκυρία κατέστησε το Ζαγόρι μια αδιαμφισβήτητη αξία, έναν αμύθητο θησαυρό που μας κληροδότησαν οι πρόγονοί μας και νιώθουμε τόσο περήφανοι, είμαστε οι τυχεροί...

Στο πώς όμως διαχειριζόμαστε αυτόν το θησαυρό και στο τι θα παραδώσουμε στα παιδιά μας δεν υπάρχει ταύτιση απόψεων. Υπάρχουν και οι «νεωτεριστές», που με τη δράση τους αποδεικνύουν ότι δε συναισθάνονται τις ευθύνες που επιμυζόμαστε με την αποδοχή αυτής της κληρονομιάς. Υπάρχουν και οι εφησυχασμένοι των «περασμένων μεγαλειών», υπάρχει και κόσμος που τον «έχουν ζώσει τα μαύρα τα φίδια τα κολοβά», παρακολουθώντας την εξελικτική πορεία του Ζαγορίου, ιδίως τα τελευταία χρόνια με την ραγδαία τουριστική ανάπτυξη. Οι ανησυχίες αυτές για το Ζαγόρι διατυπώθηκαν πολλές φορές μέχρι τώρα από πολλούς, αλλά κίνηση δεν έγινε καμία...

Η «Ζαγορίσιων Κοινότητα» φιλοδοξεί να καταστεί ο εκφραστής όλων αυτών των ανησυχούντων και όλων όσων έχουν να προτείνουν κάτι για το καλό του τόπου. Στο καταστατικό της δίνεται το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο προτιθέμεθα να κινηθούμε. Με όσα πιο κάτω θα αναπτύξω και με όσα δημοσιεύματα θα ακολουθήσουν από μέλη του σωματείου μας, θα προσπαθήσουμε να κάνουμε πιο συγκεκριμένες τις ανησυχίες και τα οράματά μας...

Εμείς πιστεύουμε ότι πρέπει να κρατήσουμε από το παλιό Ζαγόρι ό,τι κρατιέται, να αναστρέψουμε ό,τι αναστρέφεται κι ό,τι καινούργιο δημιουργούμε να έχει πηγή έμπνευσης το Ζαγόρι και να μην αλλοιώνει τη φυσιογνωμία του! Βέβαια και η Πολιτεία σκέφτηκε κάτι ανάλογο και για να το προστατέψει εξέδωσε νόμους και προεδρικά διατάγματα, το χώρισε σε ζώνες Α,Β,Γ, και τέτοια, αλλά το κόστος της προστασίας το έριξε στις πλάτες μόνο των κατοί-

κων... Και υπήρξε δυσβάσταχτο! Από και και πέρα εμείς:

Θεωρούμε αυτονόητο ότι κάθε παρέμβαση σε ένα παλιό κτίσμα πρέπει να γίνεται με ευαισθησία και προσοχή, ώστε να αποκαθίσταται η αρχική του μορφή. Τα νέα κτίσματα δεν είναι αρκετό να είναι πετρόχτιστα και σκεπασμένα με πλάκα μόνο. Πρέπει να μη προκαλούν ούτε με τον όγκο τους, ούτε με το παράταιρο ύψος, ούτε με τη θέση τους... Αν σκοπεύω να φτιάξω ένα σπίτι για να το βλέπουν από απέναντι από τη Μπούλτση, γιατί είναι το ψηλότερο, γιατί είναι το μεγαλύτερο, γιατί είναι μόνο του, αφού είναι έξω από το χωριό και γιατί φεγγαβολάει από τα πολλά τα φώτα, αυτό είναι ματαιοδοξία... Φιλοδοξία είναι το κτίσμα μας να ενταχτεί αθόρυβα μέσα στον πολεοδομικό ιστό, έτσι ώστε να μη διακρίνεται σαν καινούργιο, γιατί προσεγγίσαμε το Ζαγορίσιο ύψος στο μέγιστο δυνατό βαθμό...

Θεωρούμε αυτονόητο ότι το τσιμέντο είναι μια τεχνολογική επανάσταση που πρέπει να τη χρησιμοποιούμε όχι μόνο στις καινούργιες κατασκευές, αλλά και στις αναπαλαιώσεις. Μόνο που δεν πρέπει να φαίνεται... Εμείς όμως τσιμεντοποιήσαμε τα πάντα: σε τοίχους που υποτίθεται ότι αρμολογούμε, σε πλακόστρωτα, σε γκαλντερίμα, σε γεφύρια εξαφανίζουμε την πέτρα ολσχερώς.

Θεωρούμε αυτονόητο ότι οι ξερολιθιές είναι αυθεντικό αρχιτεκτονικό στοιχείο του τόπου μας. Μαγειργιά, μαντρότοιχοι, παρεκκλήσια, βρύσες, σκάλες, γκαλντερίμια, καλύβες, αλώνια είναι χτισμένα χωρίς συνδετικό κόνιαμα κι αντέχουν αιώνες! Η Σκάλα του Βραδέτου είναι το τέλει δείγμα αυτής της τεχνικής. Επιβάλλεται να τη χρησιμοποιούμε όποτε δίνεται ανάλογη ευκαιρία. Ας μπει τσιμέντο στο κέντρο του τοίχου, μόνο να μη φαίνεται...

Θεωρούμε αυτονόητο ότι οι ανακατασκευές των γκαλντεριμών μέσα στα σοκάκια πρέπει να γίνονται βάσει σχεδίου εμπνευσμένου από τα παλιά του χωριού. Δυστυχώς μέσα σε κάθε χωριό υπάρχουν τέσσερα πέντε σχέδια και όλα πνιγμένα στο τσιμέντο... Ασφαλώς πρέπει από δω και στο εξής να γίνεται υποδομή για ύδρευση, αποχέτευση, ΔΕΗ και

ΟΤΕ. Αυτό το καλωδιωμένο που πνίγει τα χωριά μας πρέπει να εξαφανιστεί...

Θεωρούμε αυτονόητο ότι οι παρεμβάσεις στα μνημεία πρέπει να γίνονται κάτω από αυστηρότατες προδιαγραφές! Όλοι όσοι εμπλέκονται σε μια τέτοια διαδικασία, μελετητές, επιβλέποντες, εργολάβοι, μαστόροι και παραλήπτες του έργου πρέπει να είναι εξειδικευμένοι. Δεν είναι δυνατόν ο κάθε άσχετος να βάζει χέρι σε ένα γεφύρι για παράδειγμα, ή στην Πασχάλιο Σχολή. Είναι έγκλημα. Δυστυχώς η καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία απουσιάζει συστηματικά.

Θεωρούμε αυτονόητο ότι κάθε Ζαγοροχώρι πρέπει να διακρίνεται για το νοικοκυριό του, την τάξη, την καθαριότητα. Είναι κι αυτά γνωρίσματα της παλιάς Ζαγορίσιας Αρχοντιάς, πέρα που μας έρχεται και ξένος κόσμος και η στοιχειώδης αξιοπρέπεια επιβάλλει νοικοκυριό. Τώρα επικρατεί το χάος, ιδίως στις εισόδους των χωριών. Το χειρότερο είναι ότι αυτή η κατάντια δε φαίνεται να ενοχλεί και πολλούς, ούτε από τους κατοίκους, ούτε από τους Συλλόγους κι ούτε από τους τοπικούς άρχοντες...

Θεωρούμε αυτονόητο ότι σ' ένα τέτοιο περιβάλλον η ρύπανση με κάθε είδους σκουπίδι είναι έγκλημα! Κι όμως το Ζαγόρι είναι ένας σκουπιδότοπος... Δεν υπάρχει ράχη, δεν υπάρχει λάκκος, δεν υπάρχει δρόμος που να μην είναι πνιγμένος στην πλαστικούρα και το μπάζο. Ακόμα και στην Γκαμήλα και στο Βίκο και παντού... Αυτοί οι ασυνείδητοι που ρυπαίνουν είμαστε μόνο εμείς οι ενοικούντες αυτόν τον τόπο και κανένας ξένος. Κι όλα αυτά από άγνοια και αμβλυμμένη ευαισθησία. Επομένως αντί να πάρουμε πλαστικούς σάκους και να ξεχυθούμε στα λόγγα και τις ρεματιές για περιουλλοντική, καλύτερα είναι να ευαισθητοποιηθούμε. Είναι καθαρά θέμα παιδείας!

Θεωρούμε αυτονόητο ότι «τα ποτάμια και τα μάτια μας». Τα λύματα από τη μεγάλη τουριστική κίνηση τα απειλούν με καταστροφή. Η δημιουργία βιολογικών καθαρισμών σε όλα τα χωριά που έχουν τουριστική κίνηση αποτελεί επιτακτική ανάγκη που χρήζει άμεση αντιμετώπιση. Ο νόμος

βέβαια ορίζει σαφέστατα ότι κάθε επιχείρηση υποχρεούται να αποκομίζει τα λύματα της στον πλησιέστερο βιολογικό καθαρισμό, αλλά «βολεύει» καλύτερα το κοντινό ρέμα ή απορροφητικός βόθρος...

Θεωρούμε αυτονόητο ότι τα αντικείμενα του Λαϊκού μας πολιτισμού, εφόσον δεν τα αξιοποιούμε στα σπίτια μας, τα κειμήλια των εκκλησιών και τα σπάνια βιβλία που υπάρχουν στο Ζαγόρι, πρέπει να συγκεντρώνονται σε Μουσεία, να προστατεύονται, να αναδεικνύονται και να είναι στη διάθεση των επισκεπτών μας και όχι έρμαιο στη φθορά του χρόνου και στην βουλμία των αρχαιοκάπηλων. Η δυνατότητα επίσκεψης σε τέτοιους χώρους, όπως και σε εκκλησίες ή άλλα μνημεία, αποτελεί την πρώτη και σπουδαιότερη κίνηση προώθησης αυτού που λέμε Πολιτιστικός Τουρισμός.

Θεωρούμε αυτονόητο ότι «τα δάση και τα μάτια μας»!!! Τα απέραντα δάση του Ζαγορίου είναι αυτά που το μεταμορφώνουν με την εναλλαγή των εποχών και την απίστευτη ποικιλία τους και το κάνουν να μοιάζει παραμυθένιο. Πρέπει να προστατευτούν μαζί με όσα ενδημούν σ' αυτά φυτά και ζώα από πυρκαγιές, από υπερβολικές υλοτομίες, από ανεξέλεγκτους δασικούς δρόμους, από λαθροκυνήγι και από τη μετατροπή τους σε σκουπιδότοπους. Υπάρχει βέβαια και το Πάρκο Βόρειας Πίνδου, αλλά ούτε αυτό το παλληκάρι το συναπαντήσαμε ποτέ... Άφαντο είναι!

Θεωρούμε αυτονόητο ότι πρέπει να αναδειχθούν όλα τα μονοπάτια όλου του Ζαγορίου που συνδέαν τα χωριά μεταξύ τους ή οδηγούσαν σε αγροτικές περιοχές του κάθε χωριού. Δεν επιβάλλεται μόνο από την ανάγκη τουριστικής αξιοποίησης, αλλά είναι και χρέος μας να αποκαλύψουμε όλους τους κρυμμένους θησαυρούς που είναι διάσπαρτοι: Εξωκλήσια, εικονίσματα, ασκηταριά, βρύσες, νερόμυλους, γεφύρια και γεφυράκια, σκάλες, καμίνια, αναβαθμιδές με απέραντες ξερολιθιές, καλύβια, αλώνια, στάνες καθώς και μοναδικά σκηνικά και παράξενους σχηματισμούς που απλόχερα έπλασε ο πλάστης στον τόπο μας.. Η μεγάλη αυτή ευθύνη πρωτίστως βαρύνει τη Δημοτική Αρχή, να

ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΗΣ «ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ»

προχωρήσει σε έναν συνολικό σχεδιασμό και στη συνέχεια προχωράμε στον καθαρισμό, τη σηματοδότηση και την προβολή τους.

Θεωρούμε αυτονόητο ότι τα πανηγύρια στο Ζαγόρι είναι από τις πλέον χαρακτηριστικές κοινωνικές εκδηλώσεις και ότι παρά τις όποιες διαφοροποιήσεις που συντελέστηκαν, εξακολουθούν να είναι μοναδικά, συγκρίνοντάς τα βέβαια με τα «καμπίσια». Πρέπει όμως να προσεχτούν...

Θεωρούμε αυτονόητο ότι όλοι εμείς οι ενοικούντες σήμερα το Ζαγόρι χωρίς να ξεχνάμε ή να απαξιώνουμε ή να υπερτονίζουμε την κοινωνική και πολιτισμική μας προέλευση και χωρίς να ξεπεφτούμε σε στερείς ρατσιστικές αντιπαραθέσεις, πρέπει να διαμορφώσουμε όλοι μαζί τη νέα πολιτισμική μας ταυτότητα και να ξαναπάρουμε τον τίτλο του ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΥ!!!

Θεωρούμε τέλος αυτονόητο ότι το Ζαγόρι πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί κοιτίδα ζωής. Το Σοφόκλειον «ουκ έστιν ουδέν, ουδέ πόλις ουδέ ναυς άνευ ανδρών ενοικούντων έσω», (=δεν νοείται ούτε πόλη, ούτε καράβι χωρίς ανθρώπους μέσα) αποτελεί για τη «Ζαγορίσιων Κοινότητα» την κορωνίδα των επιδιώξεών της! Μέσα σ' ένα αυθεντικό περιβάλλον να ζουν και να δραστηριοποιούνται επαγγελματικά με τον τουρισμό, με το δάσος με την κτηνοτροφία, με τη γη, με την οικοτεχνία και ό,τι άλλο, κάτω όμως από προϋποθέσεις που επιβάλλουν οι συγκυρίες... Να δημιουργούν οικογένειες και να στέλνουν τα παιδιά τους στο Σκολείο του χωριού τους! Είναι φοβερό μέσα σ' ένα απέραντο Δήμο να υπάρχουν μόνο τρία τέσσερα σχολεία ανοιχτά και μερικά απ' αυτά με ένα δυο μαθητές. Αυτό είναι ΑΔΙΑΝΟΗΤΟ...

Το κείμενο που ακολουθεί είναι από ένα κώδικα του Καπε-

σόβου και κάνει απολύτως κατανοητό τι σημαίνει «ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΩ»...

« Διά του παρόντος κοινού γράμματος δηλοποιούμεν οι υποφαινόμενοι χωριανοί Καπεσοβίται ότι το εξ αρχαιστάτων χρόνων μικρότατον δάσος μας κείμενον εις Γραδίσταν αφιερωμένον ων εις την εκκλησίαν μας τον Αγιον Νικόλαον από τους προπάτορας ημών με αρχιερατικά αφοριστικά γράμματα, επαπειλούμενον δε από μερικούς εξ ημών να κατακοπεί, αποφασίζομεν σήμερον ομοφώνως και αμετατρέπτως να φυλαχθεί εις αιώνα τον άπαντα άθλαθον και ακαίρεον ως δάφνι, δια να το εύρωσι και οι απόγονοι ημών και να μακαρίζωσι τους προπάτορας των λέγοντας από καλοσύνην των εφύλαξαν αυτό το δάσος. Τούτου ένεκεν δράτομεν θεοσπίζοντες εις το παρόν μας ότι όποιος εξ ημών ή εκ της ανωτέρας τάξεως, ή μεσαίας ή εκ της κατωτέρας αφιψίσει και πλεονεξία κινούμενος ήθελεν τολμήσει να κόψει το παραμικρότατον και μετακομίσει αυτό εις την οικίαν του είτε χλωρόν είτε στεγνόν να πέρνονται από την οικίαν του να κατακαίονται επί παρουσία αποφάσεως ο δε ένοχος και παραβάτης και καταφρονήτης της κοινής ημών αποφάσεως δια ποινήν και σωφρονισμόν του να δίδει εις την εκκλησίαν μας γρόσια διακόσια τα οποία να πέρνωνται με την δύναμιν του θλαστίου μας εις δε το αυθεντικόν μπουτάκι γρόσια τριακόσια, ώστε να παιδευθεί και να απέχει πας άλλος από παρομοίαν πράξιν. Επί τούτου έγινεν το παρόν μας και εις ένδειξιν υποφαινόμεθα τη 12 Ιουνίου 1842 Καπέσοδον.

Και έτσι γλύτωσε αυτό το παραμυθένιό δασύλλιο που αριθμεί 50-100 υπέργηρες βαλανιδιές, πραγματικά μνημεία της φύσης, και σεις μπορείτε να το επισκεφτείτε περπατώντας στο μονοπάτι που καθάρισε και σημά-

τοδότησε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καπεσόβου το καλοκαίρι του 2009. Είναι μια δυνατή εμπειρία!

Κι αν θέλετε να ξέρετε πώς εγώ αντιλαμβάνομαι σαν υγιή και καινοτόμα μια επαγγελματική δραστηριότητα στο Ζαγόρι, θα αναφερθώ στη δράση ενός από τα ιδρυτικά μέλη του σωματείου μας, του ακριβού μου φίλου του Φόρη του Ποάλα, με το δαδί που πουλούσε στο γεφύρι του Κόκορη και τα αλογά του, τα Καρβάνια τα Ζαγοριανά! Μας ορφάνεψε...

Η «Ζαγορίσιων Κοινότητα» δεν έρχεται να υποκαταστήσει καμία αρχή, καμία υπηρεσία, καμία εξουσία. Δεν έρχεται να γκρεμίσει αυθαίρετα, ούτε να κυνηγήσει τους «κακούς»... Έρχεται να ευαισθητοποιήσει όλους όσους έχουν οποιαδήποτε σχέση με το Ζαγόρι να λειτουργούν σαν να βρίσκονται μέσα σε ένα ΤΕΜΕΝΟΣ... Όπλο μας είναι η πειθώ και η ανάδειξη προτύπων συμπεριφοράς. Δύναμη μας η πολυφωνία, ο συγκερασμός απόψεων, η συμμετοχή, ο εθελοντισμός και η με οποιοδήποτε τρόπο στήριξη αυτής της κοινής προσπάθειας... Απ' όσα λάθη γίνονται στο Ζαγόρι, και είναι δυστυχώς ανησυχητικά πολλά, ελάχιστα

Θ. Παπαγεωργίου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ύστερα από αλληπάλληλες συσκέψεις μιας ομάδας συντοπιτών μας, 30 ιδρυτικά μέλη ίδρυσαν ένα σωματείο με την επωνυμία «Ζαγορίσιων Κοινότητα» με έδρα το Καπέσοβο! Το καταστατικό του σωματείου εγκρίθηκε από το Πρωτοδικείο Ιωαννίνων και το σωματείο έκανε την πρώτη του Γενική Συνέλευση στην Πασχάλιο Σχολή στο Καπέσοβο, στις 20 Φλεβάρη του 2011. Έγιναν εκλογές και αναδείχτηκε ένα προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο με αρμοδιότητες την δημοσιοποίηση του Σωματείου, την εγγραφή μελών και την προετοιμασία για την τακτική Γενική Συνέλευση του σωματείου στις 13 Αυγούστου 2011, στην Πασχάλιο Σχολή Καπεσόβου. Η ώρα θα ανακοινωθεί μαζί με τα θέματα της Γενικής Συνέλευσης. Το προσωρινό Δ.Σ. έχει την παρακάτω σύνθεση:

1. Παπαγεωργίου Θουκυδίδης: Πρόεδρος
 2. Ιωαννίδης Μιχάλης: Αντιπρόεδρος
 3. Χατζηγεωργίου Δημήτρης: Γραμματέας
 4. Αυλωνίτης Γιάννης: Ταμίας
 5. Μπούκας Μίλτος: Μέλος
- Αναπληρωματικά Μέλη:
1. Αργύρης Σωτήρης
 2. Στάρα Καλλιόπη
- Η διεύθυνση του σωματείου είναι: «Ζαγορίσιων Κοινότητα» Καπέσοβο Ζαγορίου - Τ.Τ. 44010
Η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι: zagorisionkinotita.blogspot.com απ' όπου μπορείτε να βρείτε το καταστατικό του Συλλόγου, αίτηση εγγραφής και άλλες χρήσιμες πληροφορίες.
Τηλέφωνα Επικοινωνίας: 6979983797, 2651071738 Θουκυδίδης Παπαγεωργίου - 2651077448 Καλλιόπη Στάρα

Σ.Σ.: Ευχόμαστε στο καινούργιο σωματείο κάθε επιτυχία στην προσπάθεια επίτευξης των σκοπών και των επιδιώξεών του, πάντα για το καλό του και θα είμαστε αρωγοί του.

«Το Ζαγόρι μας»

Θεόδωρος Σ. Ζαμπάκλας Πολιτικός Μηχανικός Πανεπιστημίου Πατρών

- Τοπογραφικές εργασίες
- Μελέτες
- Επιβλέψεις
- Κατασκευές
- Νομιμοποιήσεις αυθαιρέτων

Ιωρσινέλλα 10 • Τ.Κ. 45332 Ιωάννινα
τηλ.: 6944 562969 • e-mail: tzampak@tecmail.gr

Όταν φοιτούσα στη Δημοσία Εμπορική Σχολή Ιωαννίνων, κατά τα έτη 1945-1950, η τύχη με ευνόησε να έχω δάσκαλο-καθηγητή στο μάθημα των Αρχαίων, Ελληνικών τον εκ Καπεσόβου. Ζαγορίου αείμνηστο Αθανάσιο Φιλίδη.

Ο Αθ. Φ. απεφοίτησε από τη Φιλοσοφική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1923. Τον ίδιο χρόνο νυμφεύθηκε τη Ζαγορίσια αρχόντισσα Ανθούλα Στ. Τζούφη, καταγομένη επίσης από το Καπέσοβο. Δίδαξε στο Γρεβενί και στα Γιάννινα. Απέκτησαν τρεις γιους τους: Δημήτριο, Αλέξιο και Θεόδωρο. Τους δύο πρώτους, έχασαν 20 και 10 ετών. Ήταν ένας υπέροχος άνθρωπος, επιστήμονας, δάσκαλος. Συγκεντρωμένος στην αποστολή του. Λάτρης της Ελληνικής γλώσσας, Αρχαίας και Νέας, ένα και μοναδικό σκοπό είχε θέσει στην επαγγελματική του καριέρα (αποστολή), οι μαθητές του ν' αγαπήσουν, να μάθουν και εμπνεδώσουν το μάθημά του και γι' αυτό διέθεσε όλες του τις δυνάμεις.

Πόσο στενοχωριόταν, όταν κάποιος μαθητής έκανε, άθελά του, λάθος στο λόγο ή τη γραφή. Κάποτε μάλιστα δεν τον ανέχονταν και νευριασμένα τον επέπλητε λέγοντάς του: «Κάθου κάτω το ινέκα τρώει» δηλαδή, κάθισε κάτω, είναι σαν να μιλάς την Αλβανική γλώσσα, η οποία, ως γνωστόν, και διά τα τρία γένη, έχει ένα άρθρο.

Σοβαρός και τόσο η παρουσία του επέβαλε την τάξη στην τάξη του Σχολείου, δεν θυμάμαι ποτέ να λέει «ωπάστε», με ελαφρό αλλά πετυχημένο χιούμορ. Όταν ήταν ευχαριστημένος από την απόδοσή μας και

Αθανάσιος Ι. Φιλίδης (1900;-1965)

Στη μνήμη του, 46 χρόνια μετά το θάνατό του

Από αριστερά) Αθανάσιος Φιλίδης, Ανθούλα, το γένος Τζούφη, συζ. Αθ. Φιλίδη, Θεόδωρος γιος τους και Γεώργιος Τζούφης, αδελφός Ανθούλας.

ευδιάθετος, μας έλεγε κάποιο σύντομο ανέκδοτο, παίρνοντας αρμορμή από το ίδιο το μάθημα, όπως λέμε «τώφερνε η κουβέντα». Θυμάμαι, όταν ήθελε να πει κάτι, απευθυνόμενος στους Ζαγορίσιους¹, έμένα και το συμμαθητή και συγχωριανό μου Απόστολο Τσίλη, μας έλεγε: «Κάποτε ένας ξένος, «τουρίστας» θα λέγαμε σήμερα, ίσως να ήταν και «νταβραντισμένος»², επισκεπτόμενος κάποιο χωριό του Ζαγορίου, είδε μια ωραία Ζαγορίσια νεάνιδα, η οποία φορούσε τη Ζαγορίσια ενδυμασία με την κεντημένη ποδιά της και μαζί με τον θαυμασμό του θέλησε να την κολακεύσει, της είπε: «Πόσο ωραίος είναι ο

κήπος σου!». Εκείνη του απάντησε άμεσα και κοφτά (δωρικά), «Ωραίος είναι αλλά δεν είναι για τα γομάρια!».

Δίκαιος, όποιος μαθητής αγαπούσε το μάθημά του, ενθουσιασμένος τον βαθμολογούσε με τον μεγαλύτερο βαθμό, που τότε ήταν το 20. Ένας απ' αυτούς ήμουν κι' εγώ και ετύχχανα της εύνοιάς του. Με δίδαξε ν' αγαπώ τη γλώσσα την ελληνική «τη γλώσσα μου έδωσαν «ελληνική» κατά τον μεγάλο ποιητή μας Οδ. Ελύτη. Τον ευγνωμονώ!

Τυπικός, κάθε μέρα ξεκινούσε στην ώρα του, με τα πόδια φυσικά τότε, από τη Συνοικία, όπου το σπίτι του Νεομάρτυρα Αγίου Γεωργίου κι έφθανε στον Κουραμπά, όπου η

Εμπορική σχολή, με οποιεσδήποτε καιρικές συνθήκες. Περπατούσε πάντοτε ευσταλής και με σταθερό βήμα. Μόνον, κατά την επιστροφή του, έκανε μία στάση στο καφενείο «Γουαλί Καφενέ» που τότε το είχε ο Ιωάννης Τζιοβανδάρης από την Αρίστη – ήταν κύριος, κομψός στο ντύσιμό του, μας αγαπούσε, όσα πράγματα, σακούλια περ μας έστελναν από το χωριό, εκεί τα άφηναν και πηγαίναμε εμείς να τα πάρουμε. Ο μακαρίτης ο πατέρας μου εκεί συναντούσε τον Φιλίδη και τον ρωτούσε «πώς πάει ο γιος μου;». Κι εκείνος ικανοποιημένος από την απόδοση του υποφαινομένου, με ελαφρό χαμόγελο που έλεγε πολλά, πάντα λακωνικά, του απαντούσε «είναι καλός».

Εκείνο που αγιάτρευτα του τραυμάτισε την καρδιά, ήταν ο χαμός των δύο λατρευτών παιδιών του, ο πόνος που ανεξίτηλα φαινόταν στην όψη του. Ο Θεός τον λυπήθηκε και του χάρισε τον τρίτο γιο του, τον Θόδωρο (1943-2004), ο οποίος, ως υπάλληλος στο Υπουργείο Οικονομικών διεπρεψε.

Πόσο θ' αγάλλεται η ψυχή του σήμερα, που η εγγονή του Ανθή είναι φιλόλογος!

Αιωνία σου η μνήμη άξιε Καπεσοβίτη Δάσκαλε!

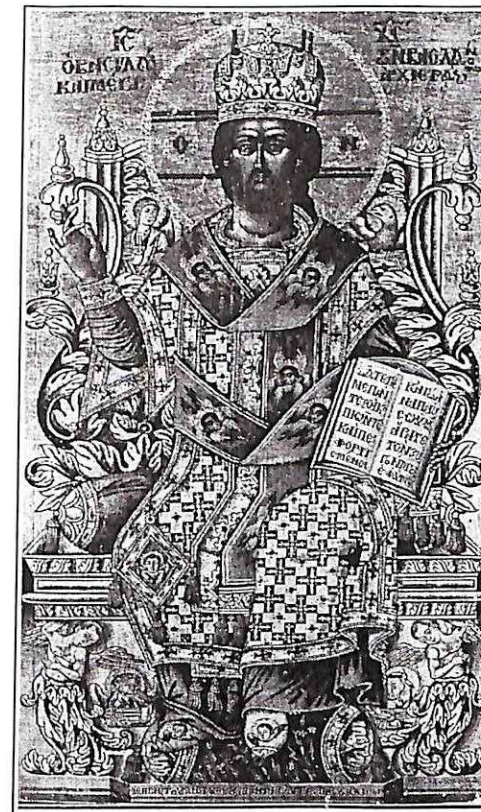
Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου
Ιωάννινα, Μάρτιος 2011

* Πήρα αφορμή για να γράφω τις λίγες τούτες απλές σκέψεις μου για τον αείμνηστο καθηγητή μου Αθανάσιο Ι. Φιλίδη, από την Υπηρεσιακή συνάντησι που είχα με την εγγονή του κ. Ανθή Φιλίδου, υπάλληλο της 8ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων-Ιωαννίνων, η οποία, στην αίτησή μου να μου δώσει πληροφορίες για τον παππού της, πρόθυμα έσπευσε και μου έδωσε όσα βιογραφικά στοιχεία γνώριζε, καθώς και τη φωτογραφία του. Την ευχαριστώ πολύ και από τη θέσι αυτή.

1. Ας σημειωθεί εδώ, ότι οι κάτοικοι των δύο ομώνων χωριών του Ζαγορίου Καπεσόβου και Παπίγκου, ανέκαθεν είχαν φιλικές σχέσεις. Η μητέρα του Αλέξη Νούτσου Ελενίτσα η Ελενίτζα, όπως συνήθιζαν τότε να την προσφωνούν και να τη γράφουν, καθώς και η σύζυγος του Χριστοδούλου Αναγνωστοπούλου – αδελφού του μεγάλου ευεργέτου του Παπίγκου Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου, ονόματι Κατίγκω (από το όνομα Αικατερίνη), ήταν θυγατέρα του Θεοχάρη Κανίνη, κατάγονταν και οι δύο, από το Καπέσοβο.

2. «Νταβραντισμένους (ου), νταβραντισμένους (ο)» = εγωιστής, επιπόλαιος, ακατάρτιτος, αγενής, κακομαθημένος.

ΦΩΣ ΣΤΟ ΤΟΥΝΕΛ ΤΗΣ ΚΛΟΠΗΣ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΘΗΣΑΥΡΩΝ ΜΑΣ

Το δριμύ ψύχος στις αρχές Μάρτη περόνιασε τα κορμιά μας, όμως ζέστανε τις καρδιές μας η είδηση ότι βρέθηκαν εικόνες απ' εκείνες που ιερόσουλαι έκλεψαν από ναούς του Ζαγορίου. Το θέμα έφεραν στη δημοσιότητα τοπικά ΜΜΕ. Όλα ξεκίνησαν από την παρατηρητικότητα πολίτη που σε ηλεκτρονική σελίδα διαπίστωσε ότι μια εικόνα ταιριάζει με κλαπείσα εικόνα από το μοναστήρι Βισοκού Καλουτάς Ζαγορίου, που ήταν ανηρτημένη στην ιστοσελίδα της Νομαρχίας Ιωαννίνων. Ο πολίτης ειδοποίησε τον Περιφερειάρχη Αλέξανδρο Καχριμάνη για το γεγονός και το θέμα ξεκίνησε. Είναι γνωστή η ευαισθησία του Αλ. Καχριμάνη τόσο για την συντήρηση και επισκευή θρησκευτικών μνημείων, όσο και για την προστασία των θρησκευτικών θησαυρών. Συντονίστηκαν αμέσως το Τμήμα Δίωξης Αρχαιοκαπηλίας και η 8η εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, η οποία έκανε ταυτοποίηση και επιβεβαιώθηκε ότι η εικόνα που ήταν ανηρτημένη στην ιστοσελίδα της γκαλερί TEMPLE του Λονδίνου ήταν η κλαπείσα. Από την ιστοσελίδα της γκαλερί ταυτοποιήθηκαν κι άλλες 5 εικόνες και πρόκειται για 4 από τον ναό Αγίου Τρύφωνα Βισοκού και μια από τον ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Ηλιοχωρίου. Αμέσως ενημερώθηκε η Ιντερπόλ και η Βρετανική Αστυνομία. Η εν λόγω γκαλερί είχε στην ιστοσελίδα της περίπου 200 εικόνες για πώληση κι αμέσως με την παρέμβαση κατέβασε περίπου 40 εικόνες. Όπως επισημαίνεται στην ειδησεογραφία θα προκύψουν τεράστιες δυσκολίες για την επιστροφή των εικόνων απ' την Αγγλία. Μας κρατάνε τα μάρμαρα του Παρθενώνα και φοβάμαι ότι θα κρατήσουν και τις εικόνες. Ας τους φωτίσει ο Χριστός κι η Θεοτόκος να φανούν πολιτισμένοι άνθρωποι.

Στη συνέχεια ακολουθείς ρεπορτάζ του κ. Χ. Καζάκου από την εφημερίδα «ΝΕΟΙ ΑΓΩΝΕΣ» της 11-3-2011 και διαμαρτυρία του κ. Ντίνου Βίκα σχετικά με την εικόνα απ' την εκκλησία του Κουκουλίου.

Απ. Ντιναλέξης

Από το Ζαγόρι, στο Λονδίνο οι κλεμμένες εικόνες

Σε ηλεκτρονική σελίδα γνωστής γκαλερί του Λονδίνου και ειδικότερα σε έκθεση εκκλησιαστικών ειδών, εντοπίστηκαν εικόνες που έχουν κλαπεί από ναούς και μοναστήρια του Ζαγορίου.

Στην αποκάλυψη αυτή βοήθησε η ανάρτηση στην ιστοσελίδα της πρώην νομαρχιακής αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων, από πέρυσι, αρκετών από αυτές τις εικόνες, όπως επισήμανε με χθεσινές δηλώσεις του ο Περιφερειάρχης, Αλέξανδρος Καχριμάνης, ζητώντας ταυτόχρονα να οδηγηθούν οι δράστες, που μπορούν να βρεθούν από τις αρμόδιες αρχές μέσω των κλεπταποδόχων, στη Δικαιοσύνη.

Τα μοναστήρια και ναοί της ευρύτερης περιοχής του Ζαγορίου, στο Βίκο, το Ηλιοχώρι και αλλού με τελευταία ... επίσκεψη των αρχαιοκαπήλων στο Κουκούλι, είχαν βρεθεί την διετία 2008-2009 στο ... στόχαστρο σπειράς που λεηλατούσε θρησκευτικούς θησαυρούς και οι απώλειες ήταν πολλές.

Δυστυχώς η δράση των αρχαιοκαπήλων απογύμνωσε σημαντικά

Βυζαντινά εκκλησιαστικά μνημεία από εικόνες και άλλα αντικείμενα αξίας και δεν υπήρξε καμία σύλληψη, παρά τις προσπάθειες της αστυνομίας. Από πέρυσι αυτές οι επιδρομές σταμάτησαν, όμως οι εικόνες που κλάπηκαν έχουν φτάσει στο εξωτερικό.

Όπως ανακοίνωσε χθες ο Περιφερειάρχης, μετά την περυσινή (5 Φεβρουαρίου) ανακάλυψη κλεμμένης εικόνας του Ιωάννη του Προδρόμου από το Κουκούλι, στο Μοναστηράκι (την οποία αγόρασε ιδιώτης για λογαριασμό της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης που την παρέδωσε στην δίωξη Αρχαιοκαπηλίας για να κινηθούν οι αστυνομικές υπηρεσίες), πολίτης τον ενημέρωσε την περασμένη εβδομάδα για εικόνα που βρίσκεται αναρτημένη στη συγκεκριμένη ηλεκτρονική σελίδα της γκαλερί του Λονδίνου.

Από έρευνα που έγινε διαπιστώθηκε ότι αυτή ανήκει σε εκείνες που είχαν κλαπεί από το μοναστήρι του Βισοκού στο Ζαγόρι.

Στη συνέχεια με τη συνδρομή της 8ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων ταυτοποιήθηκαν και αρκετές άλλες, ενώ από προχθές και μετά την ειδοποίηση των υπηρεσιών Αρχαιοκαπηλίας της Αστυνομίας, και μέσω αυτών της INTERPOL, αποσύρθηκαν από την ιστοσελίδα 35 με 40 εικόνες από τις περίπου 200 που προβάλλονταν. Οι τιμές πώλησης των εικόνων κυμαίνονταν από 3.500-6.000 ευρώ.

«Εμείς κάναμε μια απλή εργασία, οποία έδωσε τα πρώτα αποτελέσματα. Από πέρυσι οι κλοπές σταμάτησαν. Το σίγουρο είναι ότι έχουμε πλέον κάτι χειροπιαστό. Αυτοί που έδρασαν σε βάρος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς πρέπει να παραδοθούν στη δικαιοσύνη. Το απαιτούμε από όλους τους αρμοδίους», κατέληξε ο Περιφερειάρχης που αναφέρθηκε και στη συνεργασία που υπάρχει με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού.

Σε ό,τι αφορά στις μηνύσεις που έχουν κατατεθεί κατά αγνώστων για τις κλοπές, οι αρμόδιοι εισαγγελείς θα ενεργήσουν, ώστε να φτάσει η έρευνα στους δράστες, αν και είναι αρκετά δύσκολο να επιστρέψουν οι εικόνες αυτές στη θέση τους.

Χ. Καζάκος

Απίστευτο και όμως αληθινό!

Πρόσφατα, πριν από 1 χρόνο περίπου, ζήσαμε την δυσάρεστη εμπειρία της κλοπής από οργανωμένη οπείρα, που χρόνια δραστηριοποιείται στα μέρη μας, ανεκτίμητων θρησκευτικών θησαυρών από τον Ιερό Ναό στο Κουκούλι Ζαγορίου.

Τότε πολλά ελέγχθηκαν από υπεύθυνους και ανεύθυνους, υποψίες εκφράστηκαν και ευθύνες αποδόθηκαν σε αυτούς που έπρεπε να λάβουν ή που έλαβαν, αλλά όχι αποτελεσματικά, διάφορα μέτρα ασφαλείας.

Από την πρώτη στιγμή το ενδιαφέρον του τότε Νομάρχη και τώρα Περιφερειάρχη Αλέκου Καχριμάνη, γνωστού ένθερμου υποστηρικτή θρησκευτικών μνημείων και θησαυρών της περιοχής μας, εκδηλώθηκε έντονα και προς όλες τις κατευθύνσεις.

Έτσι οι πληροφορίες που συνέλεξε τον οδήγησαν στο Μοναστηράκι της Αθήνας όπου σε σχετικό παλαιόπωλειο ως απλός αγοραστής εντόπισε και αγόρασε μια από τις κλεμμένες εικόνες, αυτή του Προδρόμου Ιωάννη. Η εικόνα στη συνέχεια παραδόθηκε στη σχετική υπηρεσία και τελικά κατέληξε στο βυζαντινό Μουσείο. Φυσικά ο κλεπταποδόχος συνελήφθη και το κατάστημα έκλεισε. Αγνωστό αν οι έρευνες προχώρησαν και αν απέδωσαν προς την πλευρά του εντοπισμού της σπείρας.

Εκείνο όμως που είναι γνωστό είναι ότι μέχρι σήμερα κανείς δεν ενδιαφέρθηκε για την επιστροφή της Εικόνας στη θέση της, το τέμπλο του Ιερού Ναού στο Κουκούλι.

Πού είναι οι άρχοντες του χωριού; Δήμαρχος, Ιερέας, Πολιτιστικός Σύλλογος, κάτοικοι του χωριού;

Κρίμα για το Ζαγόρι μας!

Ντροπή για τους Ζαγορίσιους

Ελπίζω επιτέλους να συγκινηθούν και να ξυπνήσει τη φιλοτιμία τους.

Ντίνος Βίκας

Δραστηριότητες Συλλόγου ΚΑΒΑΛΛΑΡΙΤΩΝ

Καθώς είθισται και φέτος το Σάββατο του Αγίου Θεοδώρου – παρ' ότι ξέμακρα λιγάκι απ' την Πρωτοχρονιά – ο Μορφωτικός και Εκπολιτιστικός Σύλλογος Καβαλλαρικών Ζαγορίου «Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ» πραγματοποίησε την 6η κατά σειρά κοπή της Βασιλόπιττας, στην αίθουσα του Πνευματικού του Κέντρου στο Καβαλλάρι. Την κοπή πραγματοποίησε ο μεγαλύτερος συγχωριανός μας στην ηλικία, που παρευρίσκετο, Κωνσταντίνος Ι. Καραβασίλης.

Παρευρέθηκαν πολλοί συγχωριανοί μας. Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, ο αντιδήμαρχος κ. Θεόδωρος Καραβασίλης, ο πρόεδρος του Δ. Δ. Καβαλλαρίου κ. Παναγιώτης Δόβας, ο πρόεδρος του Δ. Δ. Καρυών κ. Σπύρος Παπιάς, ο ιερέας Αριστείδης

Γούλας καθώς και φίλοι κοντοχωριανοί και ξένοι! Τους ευχαριστούμε. Ευχαριστούμε επίσης τον κ. Οδυσσέα Τόσκα που εκ μέρους του ο αδελφός του Γιώργος παρέδωσε στο σύλλογό μας μια σειρά παραδοσιακών στολών. Ο σύλλο-

γος εύχεται σε όλους τους παρευρεθέντας και τους απανταχού χωριανούς μας χρόνια πολλά, υγεία και το 2011 λιγότερο οδυνηρό μέσα απ' την κρίση που του κληρονομήθηκε.

Εκ του συλλόγου

Επαμεινώνδας Α. Κοκοβές

«Ό,τι θυμάμαι»

Εκδόσεις:
Μ. ΔΟΥΒΑΛΗ -
Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε.

Ιωάννινα 2010

Αφιερωμένο στη μνήμη
του ένα χρόνο μετά
(1931-16.3.2010)

Απρόσμενα, πριν λίγες μέρες, πήρα στα χέρια μου το βιβλίο τούτου του αιμνήστου Νώντα Κοκοβέ, το οποίο η σύζυγός του και συγγραφέας Ανθούλα θυγ.

Χαριλάου Πρωτοσυγκέλλου, είχε την ευγενή καλωσύνη, παρά το βάρος του πόνου της, να μου το προσφέρει, την οποία και από τη θέση αυτή, πολύ την ευχαριστώ, με συγκλόνισε μια χαρμολύπη! Πόσο καλύτερα θα εκφραζόμουν, αν έλειπε η λύπη!

Ο Νώντας, να φύγει τόσο γρήγορα και ξαφνικά! Ο εκλεκτός αυτός άνθρωπος που τον διέκρινε η καλωσύνη, το γέλιο, η αισιοδοξία, που με την καλημέρα και μόνον που σου έλεγε και όπως την έλεγε, απομάκρυνε αμέσως την κάθε θλίψη και στενοχώρια! Δύο μέρες πριν φύγει, συναντηθήκαμε τυχαίως στην οδό Ακαδημίας, εδώ στα Γιάννινα και στην ανταλλαγή του χαιρετισμού μας, πάλι «καλά είμαστε» μου είπε, παρ' ότι αντιλήφθηκα ότι κάπως διαφορετικά είπατε ητ δεύτερη λέξη «καλά», πάντως αυτή υπερίσχυσε του επικειμένου πόνου!

Νώντα, όχι, δεν έφυγες!

Τούτο επιβεβαιώνεται από το εξαίρετο πόνημά σου «Ό,τι θυμάμαι» -μόνον που δεν πρόλαβες να το ιδείς να περπατά (κυκλοφορεί), καλοντυμένο και περήφανο- και που η αξία σύντροφός σου ανθούλα, ανέλαβε το στολισμό του (έκδοσή του)!

Επαμεινώνδας Α. Κοκοβές

Ο Επαμεινώνδας Α. Κοκοβές γεννήθηκε στην Αγία Βαρβάρα Κονίτης τον Σεπτέμβριο του 1931.

Τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο το έτος 1946 (με καθυστέρηση 3 ετών λόγω πολέμου). Τον Ιούνιο του 1946 έδωσε εξετάσεις για την εισαγωγή του στην τρίτη του νεοϊδρυθέντος τότε οκτατάξιου Γυμνασίου Κονίτης και αποφίτησε το έτος 1952.

Το έτος 1959 διορίστηκε στον ΟΤΕ Κονίτης και το 1963 μετά από εξετάσεις φοίτησε στην Τηλεπ/κή Σχολή ΟΤΕ Αθηνών, απ' όπου αποφοίτησε και τοποθετήθηκε εκ νέου στον ΟΤΕ Κονίτης.

Το έτος 1972 μετατέθηκε στον ΟΤΕ Ιωαννίνων και συνταξιοδοτήθηκε το 1987.

Είναι παντρεμένος με την Ανθούλα Χ. Πρωτοσυγκέλλου. Έχουν δύο παιδιά παντρεμένα, την Αντιγόνη και τον Λεωνίδα.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ Α. ΚΟΚΟΒΕΣ

«Ό,τι θυμάμαι»

ΙΩΑΝΝΙΝΑ
2010

Έτσι, όποιος διαβάσει το πνευματικό σου αυτό δημιούργημα που αναφέρεται στο αγαπημένο σου χωριό, την Αγία Βαρβάρα (παλιά Πλάβαλη), (που αποτελείται, εκτός του Προλόγου, από το ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ, και περιλαμβάνει «Γενικά ιστορικά, Γεωγραφικά και Παραδοσιακά στοιχεία του χωριού μας, εκ ΙΓ' ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ και από το ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ, και περιλαμβάνει Αυτοβιογραφικές Αναμνήσεις, εκ ΣΤ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ, εμπλουτισμένο με πάμπολλες ωραίες ασπρόμαυρες φωτογραφίες), αισθάνεται, παρά τις άπειρες δυσκολίες που πέρασε από τα 7 του χρόνια μέχρι τα 21 (1937-1959), τη χαρά και την αισιοδοξία που εκπέμπει και από τις σελίδες του βιβλίου του. Είπαν οι σοφοί: «Η αιωνιότητα, είναι προσωπική κατάκτηση. Κερδίζεται με την ευπραξία, όπως άλλωστε και η δόξα»! Νώντα, το πέτυχες!

Εύχομαι ο Θεός, την μεν ψυχή σου να κατατάξει εκεί όπου οι δίκαιοι αναπαύονται, σε όλους δε τους δικούς σου, να δίνει δύναμη και αντοχή για ν' αντέξουν στο βαρύ φορτίο που τους έλαχε να σηκώσουν!

Ιωάννης Γ. Παπαιωάννου
Ιωάννινα, 16 Μαρτίου 2011

Σ'Ν ΑΡΡΕΝΤΑ

Όχι, δεν είναι η έπαρση του ύψους, αυτό που μαγνητίζει και παρωθεί τον ορειβάτη στις συχνές και υπεράνων των φυσικών του δυνατοτήτων αναρριχήσεις για την κατάκτηση κάποιας υπερκείμενης κι απροσπλάστης, ενίοτε, κορφής. Μήτε βέβαια και η τόσο σκοτεινή και αδιασαφήνιστη πλευρά της συμπλεγματικής μας τάσης για προσωπική ανάδυση και προβολή. Όχι, τίποτ' απ' όλες αυτές τις ευτελείς κι επουσιώδεις για την ανθρώπινη αξία αντιλήψεις κι ατομοκεντρικές νοοτροπίες.

Σε τι άλλο τότε μπορεί να προσβλέπει κάποιος, όντας αποκορυφωμένος και γαντζωμένος πάνω σ' αυτές τις απόκρημνες κι αποκεκομμένες φυσικές επάλξεις με την υπέργεια θέαση, που πτυχωτά εκτείνεται μπροστά του και σε τι να προσδοκά, συνειδητοποιώντας συνάμα και το κραυγαλέο τίποτά του, πέρα από την απέκδυση του είναι του και τη διαλεκτική ψηλάφηση των άστρων;

Κι όταν βέβαια μιλάμε για ορειβάτες, μιλάμε για ορειβάτες, κι όχι για ντρουμπουλόξυλα* και τεντωμένους «αγωγιάντες»!...

Φωκίων Ιωάν. Καψάλης

Στους αείμνηστους Απόστολο Βερτόδουλο, Κωσταντίνο Μπαράτσα και στους άλλους «αναχωρήσαντες» συνορειβάτες του ορειβατικού μας, που τώρα πια, λόγω σοβαρού κωλύματος... αδυνατούν να συμπορευτούν μαζί μας στις κορφές.

* Ντρουμπουλίτσα ή ντουμπουλίτσα, σλαβική μάλλον ντοπιολαλιά του χωριού μας (Δοβρά), για το στενόμακρο κυλινδρικό ξύλινο σκεύος, που κτυπώντας το γάλα με το «ντρουμπουλόξυλο» ξεχωρίζει το βούτυρο από το ξινόγαλο.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΥΣ

Ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου με υπηρεσιακούς παράγοντες την Παρασκευή 11-2-2011, επισκέφτηκαν το Εθνικό Πάρκο της Αλβανίας, το κάστρο του Αργυροκάστρου, και άλλα αξιοθέατα στο Πλαίσιο του Προγράμματος «Διασυνοριακή Συνεργασία Ελλάδα-Αλβανία 2007-2013». Στη συνέχεια στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου που έγινε στις 23 Φλεβάρη 2011 στους Ασπραγγέλους μεταξὺ των 33 θεμάτων που αφορούσαν αρκετές τοπικές κοινότητες συζητήθηκαν και προτάσεις που θα υποβληθούν στο παραπάνω πρόγραμμα που αφορά κοινές διακρατικές προτάσεις από την Ελλάδα και την Αλβανία και κοινή συνεργασία στην υλοποίησή τους με στόχο την ενδυνάμωση των περιοχών εφαρμογής των δράσεων στον οικονομικό, περιβαλλοντικό και πολιτιστικό τομέα. Είναι περιοχές που σχετίζονται με τα ποτάμια Αώο, Βοϊδομάτη, Σαραντάπορο και Δρίνο. Οι επιλέξιμες περιοχές στην Ελλάδα είναι οι Δήμοι Ζαγορίου, Κόνιτσας, Πωγωνίου και στην Αλβανία είναι μάλλον οι Περιφέρειες Αργυροκάστρου και Αυλώνας... Ο Δήμαρχος Ξαναπήγε και πάλι με υπηρεσιακούς παράγοντες στο Πλαίσιο του Προγράμματος στις 4 Μάρτη 2011...

Δέσποινα Γκερλέ

Τα «ρακοκάζανα»
στα Κάτω Πεδινά
Διόρθωση

Καθυστερημένα έμαθα ότι τα φετινά «ρακοκάζανα» στα Κάτω Πεδινά, η ωραία διοργάνωση και το δωρεάν τσίπουρο δεν ήταν του συλλόγου αλλά του Πιστωτικού Αγροτικού Συνεταιρισμού Κ. Πεδινών.

Επομένως τους ανήκουν τα συγχαρητήρια.

Και του χρόνου.

Ελένη Δούβλη

Αλλαγή ωραρίου στο
Ριζάριο Εκθεσιακό Κέντρο

Άλλαξε το ωράριο λειτουργίας του Ριζαρείου Εκθεσιακού Κέντρου Μονοδενδρίου, όπως έγινε γνωστό. Έτσι, πλέον το Κέντρο παραμένει ανοιχτό καθημερινά εκτός

Τρίτης, από τις 9 το πρωί έως τις 4 το απόγευμα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΞΙΩΜΕΝΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗ
ΛΑΚΗΣ ΧΑΛΚΙΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

Προς τη μηνιαία Έκδοση
«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Αγαπητέ μου φίλε και συμπατριώτη Βασίλη γεια σου,

Λαμβάνοντας το προτελευταίο τεύχος της έκδοσης του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας», και αναγνωρίζοντας του μεγάλους κοινωνικούς και πολιτιστικούς αγώνες όλων όσων δουλεύετε για την έκδοσή του, εδώ και πολλά χρόνια, καταλαβαίνω την αγάπη, το μεράκι αλλά και τις αγωνίες της ψυχής σας που καταθέτετε σε κάθε τεύχος, για να μπορεί κάθε μήνα να φτάνει στα χέρια όλων μας.

Το «Ζαγόρι μας», ένα ενημερωτικό έντυπο για την ανάδειξη των προσπαθειών των προβληματών του Ζαγορίου, αφού μέσα από αυτό δίνεται ακριβώς αυτή η ενημέρωση και οι πληροφορίες που ζητάει ο κάθε Ξενιτεμένος Ζαγορίσιος, για να αισθάνεται ότι δεν έχει αποκοπεί από τον γενέθλιο τόπο του, του δίνεται επίσης η δυνατότητα της επικοινωνίας για να μην αισθάνεται μακριά και να μπορεί έτσι να βοηθήσει και να συμβάλει κατά το δυνατόν, στην ενεργοποίησή του και τη λύση των μεγάλων προβλημάτων που αντιμετωπίζει σήμερα η μοναδικής ομορφιάς γη των Ζαγοροχωρίων.

Θέλω να ευχηθώ σε όλους εσάς που δουλεύετε για την έκδοση και σε όλους τους απανταχού συμπατριώτες Ζαγορίσιους, υγεία, δημιουργία, ευτυχία, και περισσότερη πολιτιστική δραστηριότητα στα θέματα του πολιτισμού και των παραδόσεων μας.

Επίσης να ευχηθώ ολόψυχα για τα 33 χρόνια του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας», να τα εκατοστήσει και να είναι πάντα μπροστά στους κοινωνικούς, πολιτισμικούς και πολιτιστικούς αγώνες όπως και στους αγώνες για την διάδοση και διάδοση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, και των παραδόσεων του λαού μας και τέλος της προστασίας της Απείρου Κάλλους Φύσεως και του περιβάλλοντος γης των Ζαγοροχωρίων.

Με την ευκαιρία της δημοσίευσης στο προτελευταίο τεύχος του περιοδικού, και την αναφορά

Μας συγκίνησε με την ωραία του επιστολή ο αγαπητός μας Λάκης και τον ευχαριστούμε για τα πολλά καλά και σωστά του λόγια για το «ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ».

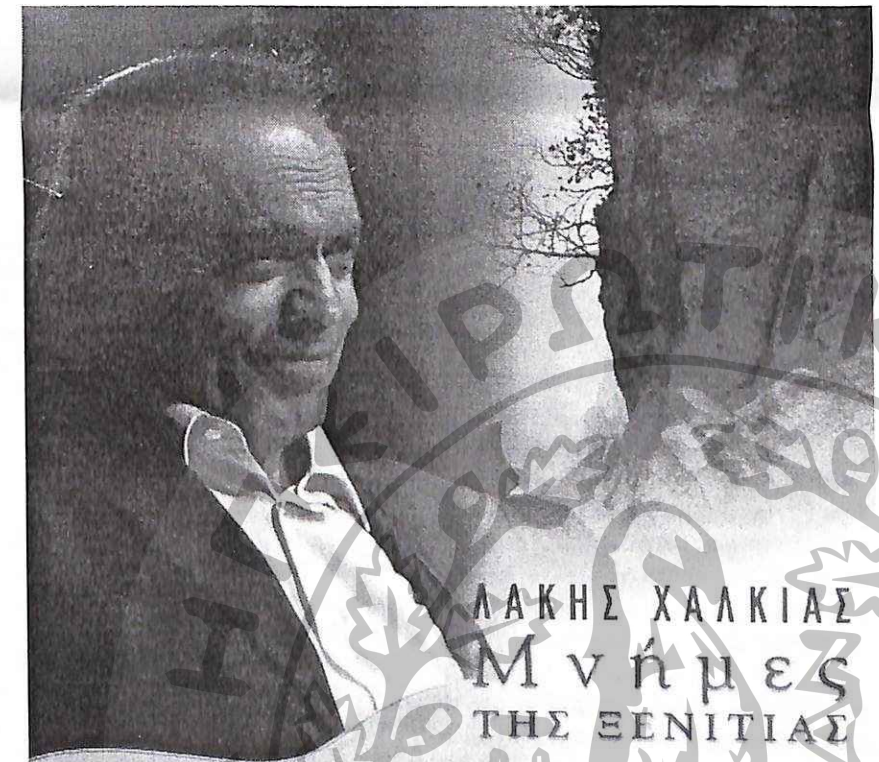
Τον ευχαριστούμε ακόμα για το CD με την τελευταία δισκογραφική δουλειά του «ΜΝΗΜΕΣ ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΙΑΣ» καθώς και την ενίσχυση του περιοδικού μας με την προσφορά των 150€ στη μνήμη των αθάντων Χαλκιάδων (Τάσσου, Φώτη, Κυριάκου και Νικόλα) και των Ζαγορίσιων παπουδών του από τη Βίτσα Γιάννη και Άννας Κόντου, της αείμνηστης μητέρας του Μαρίκας-Κόντου Χαλκιά και του νονού του Λάζου Βενέτη γαμπρό στη Βίτσα και γνωστός γλεντζές εκείνων των χρόνων.

Να είσαι πάντα καλά Λάκη, άξιε συνεχιστή της δημοτικής μας μουσικής και παράδοσης.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

του περιστατικού που έγραψες για τους «Χαλκιάδες και τα Τακούτσια», φίλε Βασίλη, έτσι όπως ακριβώς μου το διηγήθηκες στην Αρίστη όταν ήρθα, εκτός της μεγάλης συγκίνησης και χαράς που μου έδωσες, μου ήρθαν μνήμες εκείνης της ωραίας

Αυτό το δέσιμο μεταξύ των μουσικών και του ηπειρώτικου λαού, δεν είναι τυχαίο, αφού τα μουσικά ακούσματα της ηπειρώτικης μουσικής, αποκρυπτογραφούν λαό με βαθιά, ποιητική, μουσική και χορευτική παράδοση, όπως και αισθήματα βαθιά

ΛΑΚΗΣ ΧΑΛΚΙΑΣ
Μνήμες
ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΙΑΣ

ας εποχής, από αυτά που πρόλαβα και έζησα και που τις συγκρατώ ζωντανές και με μεγάλη ευλάβεια, γιατί έχουν χαραχθεί βαθιά στη μνήμη μου και μένουν αναλλοίωτες.

Ο κόσμος γνώριζε τότε γιατί έπρεπε να πάρει στις μεγάλες αυτές στιγμές της ζωής του και τους ανάλογους οργανοπαίχτες, (λαλητάδες) αυτούς που πραγματικά έκφραζαν με το παίξιμό τους την παράδοση και τα τραγούδια του τόπου τους.

ψυχικά και πνευματικά που σε παραπέμπουν στην αρχαία εποχή, έτσι που να γιατρεύουν όλες τις μεγάλες μας πληγές που μας βασανίζουν.

Αγαπητέ φίλε Βασίλη, σήμερα που η παράδοση δέχεται πιέσεις και χτυπήματα πανταχόθεν, σ' εμάς έτυχε να φυλάμε Θερμοπύλες... Είτε από χρέος είτε από αγάπη, με τις μικρές μας δυνάμεις παραταχθήκαμε απέναντι στους βάρβαρους, απέναντι από τις άγριες κραυγές, τις

κακόηχες συνταγές που σαρώνουν τον τρόπο της ζωής μας και μας μολύνουν τον Πολιτισμό μας, τις παραδόσεις μας, τις ανθρώπινες αξίες, τη Φύση και το Περιβάλλον.

Όσο για το τεράστιο πρόβλημα που πάει να δημιουργηθεί με τον Καλλικρατικό νόμο, να συγχωνευτούν, ή να καταργηθούν τα εναπομείναντα σχολεία, ως ενεργός πολίτης και καλλιτέχνης, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι είμαι συμπλευρός σε κάθε προσπάθεια και κάθε αγωνιστική κίνησή σας αν χρειαστεί, για να μην περάσει αυτός ο απαράδεκτος νόμος που θα είναι και το τελικό χτύπημα για την ερήμωση της ζωής, μιας τόσο ευαίσθητης ακριτικής περιοχής όπως ο τόπος μας.

Φίλε Βασίλη, σας στέλνω ένα μικρό χρηματικό ποσό, ως ελάχιστο δείγμα ευγνωμοσύνης για την τεράστια προσφορά όλων σας, για όλα αυτά που εσείς μας χαρίζετε.

Θα παρακαλούσα να μνημονεύουν τα ονόματα όσων αναφέρεται στο κομμάτι που έγραψες και επιπλέον να μνημονεύουν και τα ονόματα των παππούδων μου από τη Βίτσα του Γιάννη Κόντου η Νούσια όπως τον γνώριζαν οι πιο πολλοί, της γιαγιάς Άννας και της μητέρας μου Μαρίκας Κόντου-Χαλκιά.

Επίσης να μνημονεύει ο Νονός μου που βάφτισε εμένα και τα δυο μου αδέρφια, οα Ξεχαστός Ζαγορίσιος (Βίτσα) και αθεράπευτος γλεντζές Λάζος Βενέτης.

Τέλος, με την ευκαιρία της κυκλοφορίας της νέας ηπειρώτικης δισκογραφικής μου δουλειάς, σου στέλνω και δύο (CD), δείγμα των δικών μου προσπαθειών για να διαπιστώσετε, ότι όσο μακριά κι αν βρίσκομαι, με όποιο άλλο διαφορετικό είδος μουσικής κι αν ασχολούμαι, πάντα η Ήπειρος και το ηπειρώτικο τραγούδι είναι σε πρώτη θέση προτεραιότητας, όπως και όλοι εσείς, που σας σκέπτομαι και σας νοσταλγώ κάθε ώρα και στιγμή.

Με άπειρη πατριωτική αγάπη και εκτίμηση

Λάκης Χαλκιάς

Οικογ. Χριστόδουλου
Παπαδημητρίου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΒΙΤΣΑ

Συγχαρητήρια

– Θερμά συγχαρητήρια στη **Φερενίκη Βαταβάλη**, Αρχιτέκτονα Πολυετού του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Η Φερενίκη στις 16.12.10 ανακηρύχθηκε Διδάκτωρ του τμήματος Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Το θέμα της διδακτορικής διατριβής ήταν «Νέες Γεωγραφίες στην Ελληνοαλβανική μεθόριο και διαδικασίες παραγωγής κατοικίας. Ιωάννινα και Αργυρόκαστρο μετά το 1989».

Ολόψυχες ευχές για υγεία, χαρά, ευτυχία και επιτυχία στις μεταδιδακτορικές της σπουδές.

ΚΔΠΓ

ΒΡΑΔΕΤΟ

Γεννήσεις

– Ο **Συμεών Βασδέκης** και η **Βασιλική Κωστούλη** απόκτησαν το δεύτερο γιο τους στα Γιάννενα στις 16-2-2011. Να τους ζήσει....

ΒΡΥΣΧΟΧΡΙ

Γεννήσεις

– Ο **Γιάννης Πουποβίνης** και η **Καλλιόπη Στυλίου** χάρισαν στον Ευθύμιο τους μια τρισεκατομμύρια αδελφούλα τη Δευτέρα 7 Φλεβάρη του 2011 στα Γιαννισά. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία....

ΓΡΕΒΕΝΗΤΙ

Θάνατοι

– Η **Βασιλική Δερμάνη** του Δημητρίου και της Ελένης, σύζυγος Ευσταθίου **Τσουμάνη** που είχε γεννηθεί το 1940 στο Γρεβενήτι, απεβίωσε στην Πάτρα στις **25-2-2011**. Θερμά συλλυπητήρια.

ΔΕΜΑΤΙ

Γεννήσεις

– Η **Αικατερίνη Χ. Παπατόλη** και ο **Κων/νος Δ. Τζαμίας** από τα Δολιανά απέκτησαν κοριτσάκι στις 3-1-2011. Να τους ζήσει με υγεία.

ΔΟΛΙΑΝΗ

Θάνατοι

– Η **Σοφία Σιαφάκα** 1η από τις 7 κόρες του Περικλή και της Ουρανίας που είχε γεννηθεί το 1924, απεβίωσε στις 14-1-2011. Συλλυπητήρια.

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

ΚΗΠΟΙ. Στον αγαπητό μας **Νικόλαο Μπαρπατζιά**, που έδωσε τον όρκο του Ιπποκράτη στην Ιατρική Σχολή Κομοτηνής, θερμά συγχαρητήρια και πολλές ευχές.

Στους ευτυχείς γονείς Βούλα και Πανταζή καθώς και στην αδελφούλα του Αλεξάνδρα ό,τι το καλλίτερο επιθυμούν για τον νέο επιστήμονα.

Γιάννης - Λίτσα Τσεκούρα

ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ

Θάνατοι

– Ο 84χρονος **Νικόλαος Τρικκόλης** του Ιγνατίου και της Ζαχαρούλας απεβίωσε στις 18-1-2011.

Συλλυπητήρια...

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Γεννήσεις

– Ο **Αποστόλης Τζόκας** και η **Ελένη Γρηγοριάδου** απόκτησαν τρισεκατομμύριο κοριτσάκι στα Χανιά Κρήτης στις 28 Φεβρουαρίου 2011. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία...

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

– Στην εγγονή μας **Γιώτα Τσολίγκα** και τον άντρα της **Γιάννη Ραφομανίκη** που απέκτησαν και δεύτερο αγόρι θερμές ευχές.

Πίδας και Αγγαίτα Ντιναλέξη
Οικ. Γιώργου Δούβλη,
Ηλία Βλαστό

Συγχαρητήρια

– Τις συγχαριανές μας αδελφές, **Σταυρούλα Ζήση**, που έλαβε πτυχίο Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και **Δώρα Ζήση** πτυχίο Αισθητικής Ιδιωτικής Σχολής Ιωαννίνων, συγχαίρουμε εγκάρδια και ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Ελένη Οικομήδου Δούβλη
Μιχάλης Οικονομίδης

ΙΤΕΑ

Γεννήσεις-Βαπτίσεις

– Ο **Ευάγγελος Γαλάνης** και η **Ευαγγελία Άννα Καλογνώμου** χάρισαν στην Αναστασία τους, τον Ιωάννη-Άρη στο Κήνη-Τάουν της Ν. Αφρικής.

Να τους ζήσει με υγεία, χαρά και ευτυχία...

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Θάνατοι

– Η **Σοφία** ήταν το 2ο παιδί από τα 4 του Αποστόλου **Τσομπήρη** και της Ολυμπίας και είχε γεννηθεί στις 5-7-1942. Ανάλαφρο το γιαννιώτικο χόμα που την σκέπασε στις 18-2-2011.

Συλλυπητήρια θερμά στο σύζυγο Αντώνη Χανιωτάκη, στα παιδιά τους και λοιπούς συγγενείς.

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

Γεννήσεις

– Ο **Λάζαρος Μουκοβίνας** και η **Αλεξάνδρα Οικονόμου** έγιναν γονείς. Απόκτησαν πρωτότοκο τρισεκατομμύριο κοριτσάκι στις 2 Φλεβάρη του 2011 στα Γιάννενα. Γερά και τυχερά νάναι η πρώτη εγγονούλα του Μπάμπη και της Ασημούλας και να καλοδεχτούνε και άλλα μωράκια...

ΠΕΤΡΑ

Γεννήσεις

– Η **Εριέττα Κόκκαλη** και ο **Σωφρόνιος Μερκουριάδης** χάρισαν στο γιο τους χαριτωμένη αδελφούλα στις 31-12-2010. Να τους ζήσει...

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΠΑΠΙΓΚΟ

Γεννήσεις

– Ο **Θεοφάνης Μπούκας** και η **Αλίνα Πασκάλ** απόκτησαν πρωτότοκο κοριτσάκι στην Αθήνα στις 19 Φεβρουαρίου 2011.

Στους ευτυχείς γονείς, στη γιαγιά Κατίνα, στον παππού Χριστόφορο καθώς και στο θείο Δημήτριο ευχόμεθα η κορούλα τους, εγγονή κα ανεψιά να είναι πάντα υγιής και φορέας ομόνοιας, αγάπης και ευτυχίας.

Το «Ζαγόρι μας» - Δ.Α.Γ.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Θάνατοι

– Στις 3 Μάρτη 2011 απεβίωσε στην Αθήνα όπου διέμενε τα τελευταία χρόνια ο συμπατριώτης μας από το Σκαμνέλι **Κώστας Θεο-**

δοσίου της παλιάς γενιάς των εκλεκτών δασκάλων του Ζαγορίου απόφοιτος της Ριζαρείου Σχολής.

Το «ΖΑΓΟΡΙ μας» εκφράζει στους συγγενείς του τα θερμά συλλυπητήρια.

Αιωνία του η μνήμη.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Γεννήσεις

– Η **Δήμητρα Τσουμάνη** και ο **Στυλιανός Χάρμπας** απόκτησαν πρωτότοκο αγοράκι στις 21 Δεκέμβρη 2010 στα Γιάννενα. Να ζήσει το εγγονάκι του Ιάσωνα και της Σοφίας και να καλοδεχτούνε και άλλα.

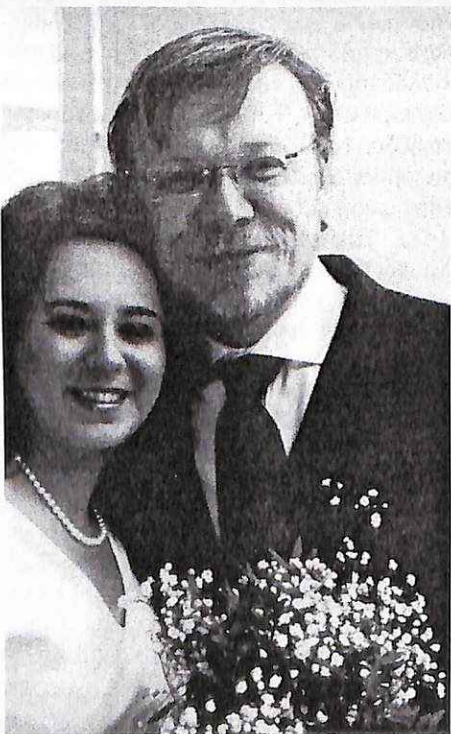
– Ο **Γιώργος Σουλτάνης** και η **Αριστεά-Χαρίκλεια Κοντού** χάρισαν στον Κων/νο τους 2 υπέρχες υγιέστατες δίδυμες αδελφούλες στις 15 Φλεβάρη 2011 στα Γιάννενα. Να ζήσουν ευτυχισμένες και χαρούμενες.

Θάνατοι

– Απεβίωσε στην Αθήνα και ήρθε να αναπαυτεί για πάντα στο Τσεπέλοβο η 92χρονη **Γαλάτεια Γεροκώστα** του Δημητρίου και της Αθηνάς, χήρα Άλκη **Βιολάτου** στις 16-2-2011. Συλλυπητήρια θερμά.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

Γάμος στο Αμβούργο

Στις 21 Δεκεμβρίου 2010 παντρεύτηκε στο Αμβούργο της Γερμανίας η θυγατέρα της Ελένης Ρούκα - Κουρτζή, **Κωνσταντίνα Κουρτζή**, Δικηγόρος, Διδάκτωρ Νομικής Πανεπιστημίου Αμβούργου και ο **Ματίας Σθάρτσας**, οικονομολόγος, πτυχιούχος του Πανεπιστημίου του Γκέτιγκεν.

Η δεξίωση πραγματοποιήθηκε στη Βουλή - Δημαρχείο της πόλης -Κρατιδίου- του Αμβούργου και συγκεκριμένα στο δωμάτιο των ρόδων. Το όνομα αυτό της αίθουσας οφείλεται στη συνεχή διακόσμηση από τριαντάφυλλα που αρχίζουν από τα σκαλιστά τριαντάφυλλα της ξύλινης επένδυσης των τοίχων της, τους ανάλογα διακοσμημένους πολυελαίους και τις ζωγραφίες των θόλων με γυναίκες που κρατούν ολάνθιστα τριαντάφυλλα.

Η αίθουσα αυτή των ρόδων προοριζόταν για τις συζύγους των Βουλευτών, οι οποίες συγκεντρωνόταν εκεί, έως οι άντρες τους λάβουν σημαντικές αποφάσεις.

Ευχόμαστε από καρδιάς στους νεονύμφους να ζήσουν και να ευτυχίσουν.

Το «Ζ» μας

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΚΩΣΤΑΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ

Τελευταία όλο και περισσότερο πληθαίνουν τα ονόματα στον κατάλογο εκείνων που έφυγαν για πάντα από κοντά μας και μας λείπουν...

Πρώτη του Μάρτη 2011 έφυγε κι ο Κώστας Θεοδοσίου, ο επίτιμος πρόεδρος μας, ιδρυτής του συνδέσμου.

Οι Σκαμνελίτες της Αθήνας κι όχι μόνο αυτοί τον συνοδεύσαμε συγκινημένοι προχτές στο τελευταίο κι αγύριστο ταξίδι του. Ο Κώστας γεννήθηκε στο Σκαμνέλι το 1920.

Εκεί μεγάλωσε, χωρίς ποτέ ν' αποκοπεί από τις ρίζες του. Φύλαγε πάντα κρυμμένο θησαυρό μέσα στην καρδιά του και κουβαλούσε το Σκαμνέλι, το Ζαγόρι γενικότερα.

Το Σκαμνέλι χαρά, καμμός, νοσταλγία, αγάπη, πόνος για τα περασμένα τα τωρινά...

Στο Τσεπέλοβο, στην Αθήνα στη Ριζαρεία, στα Γιάννενα στην Παιδ. Ακαδημία στα χρόνια του μεσοπολέμου, οι σπουδές του. Δάσκαλος με την έναρξη του πολέμου 1940, περιπέτειες, στα πρώτα βήματα της διδασκαλικής του πορείας, σημάδεψαν ανεξίτηλα την παραπέρα του. Στην Αθήνα και τον Πειραιά τα τελευταία χρόνια της δουλειάς του.

Δάσκαλος με αγάπη για τα παιδιά, με συνείδηση του χρέους του, με ανησυχίες κι ευαισθησίες, φιλοπρόδοτος, άφησε πίσω του μνήμη καλού δασκάλου.

Στα χρόνια της Κατοχής, εντάχθηκε στην Εθνική Αντίσταση με ιδέες και οράματα ενός κόσμου καλύτερου, δικαιοτέρου, ελεύθερου και δημοκρατικού. Αγώνιστηκε με πίστη προς τις ιδέες του, λέγοντας πάντα τα δικά του θέλω και κέρδισε την αγάπη και την εκτίμηση των φίλων του, των συγχαριανών, των ανθρώπων. Βαθιά πολιτικοποιημένος άνθρωπος ως τα γηρατειά του, δεν έπαυσε να ενδιαφέρεται για τα κοινά.

Οι Σκαμνελίτες καθώς έφυγε, καταχωρώντας τον στη μνήμη τους, θα θυμούνται τον Κώστα κι ως καλλίφωνο ψάλτη στ' αναλόγια της εκκλησίας. Χορευτάρη, τραγουδιστή στα γλέντια, στα πανηγύρια, κοινωνικό, δραστήριο, ενεργό δημοκρατικό πολίτη στα δρώμενα του χωριού και του Ζαγορίου. Πρώτο στις πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκδρομές, ομιλητή, φωτογράφο μνημείων του Ζαγορίου, προσωπικών στιγμών, τοπίων, κοινωνικών εκδηλώσεων.

Κώστα εμείς οι παραλειπόμενοι, μέλη του Διοικ. Συμβουλίου και του συνδέσμου μας θα σε θυμούμαστε και θα μιλάμε όταν ανταμώνουμε σαν να είσαι δίπλα μας. Καλό δρόμο Κώστα. Πες και στους άλλους εσύ που πήγες πως εδώ πια δεν είναι όπως πριν.

Το Δ.Σ. του συνδέσμου Σκαμνελιτών

Σ.Σ.: Ο Σωτήρης Σωτηρίου προσέφερε στο περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας» 100 ευρώ στη μνήμη του Κώστα Θεοδοσίου.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΚΑΜΝΕΛΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ Σκαμνελιτών Αττικής πληροφορηθέν τον θάνατον του επιτίμου Προέδρου του Συνδέσμου **Κωνσταντίνου Θεοδοσίου**, συνήλθε σε έκτακτη ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ την 1 Μαρτίου 2011 και ομόφωνα αποφάσισε την έκδοση του παρακάτω ψηφίσματος:

ΨΗΦΙΣΜΑ

1) Εκφράζει τη βαθύτατη θλίψη του και την απώλεια του επιτίμου Προέδρου του, που άφησε τη σφραγίδα του στην ίδρυση και τη παραπέρα πορεία του Συνδέσμου.

2) Εκφράζει τα συλλυπητήριά του στους συγγενείς του.

3) Αποφασίζει την ακτάθεση στεφάνου καθώς και τη χορήγηση χρηματικού ποσού στην εκκλησία του χωριού.

4) Να παραστεί στην κηδεία και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου να αποχαριτηθεί το νεκρό.

5) Να δημοσιεύσει το παρόν στα «ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΑ ΝΕΑ» και «Το Ζαγόρι μας».

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΦΑΝΙΚΑΣ

Αγαπητέ μας Στέφανε

Στις 17-2-11 έφυγες το αγύριστο ταξίδι προς την αθανασία, προς τη χώρα των νεκρών που απρόσμενα και ανέλπιστα σε υποχρέωσε ο σκληρός και αδυσώπητος χάροντας (να σε πάρει από κοντά μας). Σάτισαν οι συγγενείς – οι συγχαριανοί– οι φίλοι και οι γνωστοί σου για την ανέλπιστη και απρόοπτη «φυγή σου». Τον Οκτώβριο σε ρωτήσαμε ποιος θα φτιάξει το σιτάρι για τον προστάτη του χωριού μας τον Άγιο Δημήτριο και μας απάντησες ότι όσο ζω εγώ θα το φτιάχνω με τα ίδια μου τα χέρια. Ο αναπάντεχος θάνατός σου, πάγωσε τις καρδιές όλων μας. Λιτός, λακωνικός και περιεκτικός στα λόγια σου. Θα μας λείψει η επιβλητική και τακτική παρουσία σου, στο ψαλτήρι της εκκλησίας μας με την απόλυτη τάξη και πιστότητα στο τυπικό των ακολουθιών. Είναι κάτι που θα μας λείψει. Βουβοί και αμίλητοι στέκουσαν, όλοι όσοι σε γνώρισαν και σε κλαίει. Γιατί υπήρξες άριστος οικογενειάρχης πιστός και ευσεβής Χριστιανός με μεγάλη και ανιδιοτελή προσφορά στην εκκλησία.

Σε όλη σου τη ζωή διακρίθηκες για την αφοσίωση στην εκκλησία, στις παραδόσεις του χωριού μας, την σοβαρότητα, την ευγένεια και την λεβεντιά σου.

Γι' αυτό και η αναπάντεχη και απρόοπτη «φυγή σου» από το μάταιο τούτο κόσμο, είναι μια απώλεια δυσαναπλήρωτη. Είναι ένας χαμός που τον κλαίει.

Είμαστε βέβαιοι πως η ψυχή σου το πνεύμα σου θα είναι κοντά μας, θα μας συντροφεύει.

Ευχόμαστε ολόψυχα κάθε παρηγοριά στην αγαπημένη σου σύζυγο, στα παιδιά σου, τα εγγόνια σου και σε όλους τους συγγενείς και φίλους.

Αγαπητέ Στέφανε αιωνία σου η μνήμη

Η εκκλησιαστική επιτροπή
του Ιερού Ναού Αγίου Δημητρίου Φραγκάδων

ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ,

ΣΤΕΦΑΝΟ ΦΑΝΙΚΑ

*Πατέρα, ψηλά εκεί που βροίσκεσαι
ξέρω κι εκεί πως μαστορεύεις,
σ' έχουνε πρωτομάστορα,
τους ουρανούς να ομορφεύεις...*

*Πιάνεις στα χέρια το μυστόι,
κι οι άγγελοι γύρω σε κοιτάνε,
κι όλοι που βροίσκονται εκεί,
την τέχνη σου την μολογάνε...*

*Φτιάχνεις πεζούλια όμορφα,
ταβάνια κεντημένα,
μεσάντρες και παράθυρα,
και πρέκια σκαλισμένα...*

*Σκεπές και βρύσες πέτρινες,
να τρέχει το νεράκι,
τζάνια και φούρνους παλιακούς,
με τέχνη και μεράκι...*

*Και σαν, ναρξ, το βράδυ έρχεται,
τότε αρχινάς γλυκά να φέλνεις,
κάνεις κι εκεί, πατέρα εσπερινό
κ' ευχές στη γη, σ' όλους μας, στέλνεις...*

Ιωάννα Φανίκα

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΒΙΤΣΑ

– Στη μνήμη του **Δημητρίου Γιαννή** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικό ποσό για τις ανάγκες του Ι. Ν. Παμμεγίστου των Ταξιαρχών Άνω Βίτσας:

Μαρία Μήλα, Πύρρος Μήλας, Ισμήνη και Ανδρέας Μπούζα, Έλενα Μπούζα, Έρρικα Μπούζα Μαστοράκου, Σωκράτης και Λυδία Παπαγεωργίου, Οικ. Ευάγγελου Γιακουμή.

Η Εκκλ. επιτροπή ευχαριστεί.

– Στη μνήμη του **Σπυρίδωνος Καραγιάννη** κατέθεσαν χρηματικό ποσό για τις ανάγκες του Ι. Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών Άνω Βίτσας οι οικογένειες: Ιωάννη Παπαχρήστου, Αλέξανδρου Παπαχρήστου, Χρήστου Ράπτη

ΒΡΑΔΕΤΟ

– Ο **Ανδρέας Δ. Τσουμάνης** και η σύζυγός του **Ελένη**, προσέφεραν τρία κηροπήγια στα εξωκκλήσια Βραδέτου, Προφ. Ηλία, Άγιο Αθανάσιο και Άγιο Νικόλαο **εις μνήμην των γονέων των.**

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί

– Εις μνήμην της **Κωνσταντώς Ν. Αναγνωστοπούλου** και αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά στην Εκκλησία Βραδέτου, για τις ανάγκες της, ο Δήμαρχος Ζαγορίου Γαβριήλ Παπαναστασίου, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βραδέτου, η Πόπη και Γιάννης Παπαμιχαήλ και οι οικογένειες: Βασιλείου Δαλκαβούκη, Τζιάλλα Σωτηρίου, Ανδρέα Τσουμάνη, Θουκυδίδη Παπαγεωργίου, Ευαγγέλου Αλ.

Μυριούντι, Παναγιώτου Παπασπύρου, Ηλία Ράπτη, Γεωργίου Σουκουβέλου, Παναγιώτου Βούρβου, Χρήστου Μπασιαδήμα, Ελευθερίας Ζαρμπαλά, Πλάτωνα Ράπτη, Κων/νου Καπρίτσιου, Αθανασίου Αθανασούλα, Χρήστου Αναγνωστόπουλου

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

– Στη μνήμη της **Σοφίας Τσούμπρη-Χανιωτάκη** κατατέθηκαν χρηματικά ποσά στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Καπεσόβου από τις παρακάτω οικογένειες: Κλεάρχου Ράπτη, Αναστασίας Ράπτη, Ανδρέα Σαρηγιάννη, Αιμιλίου Σαρηγιάννη, Δημητρίου Τσολάκου, Χρήστου Ράπτη, Ηλία Ράπτη, Θωμά Ράπτη.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

– Στη μνήμη του **Κων/νου Π. Τσουμάνη** αντί στεφάνου προσέφεραν στον Ιερό Ναό Κοίμησης της Θεοτόκου Κουκουλίου το ποσό των 400Ε, η σύζυγος Αφροδίτη και τα παιδιά του: Γιώργος, Βασιλική και Ειρήνη.

Επίσης προσέφεραν χρηματικά ποσά οι: Αριστέα Αλ. Τσουμάνη, Θεόδωρος Π. Τσουμάνης, Σπύρος Π. Τσουμάνης, Παναγιώτης Αλ. Τσουμάνης, Παύλος Αλ. Τσουμά-

νης, Ανδρέας Αλ. Τσουμάνης, Χρήστος Θ. Τσουμάνης, Διονυσία Θ. Τσουμάνη, Δημήτριος Ιω. Καραμπάς, Ανδρέας Γατσέλος, Γεώργιος Δούβαλης, Γεώργιος Σουκουβέλος, Αχιλλέας Λένης, Ευλαλία Πετράκη, οι Διευθυντές σχολείων συγκροτήματος Ακαδημίας, ο Σύλλογος Δασκάλων 2ου Πειραματικού Ιωαννίνων.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– Στη μνήμη του **Στέφανου Φανίκα** αντί στεφάνου κατέθεσαν διάφορα χρηματικά ποσά στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου.

Η σύζυγός του, τα παιδιά του, τα εγγόνια του.

Οικογ.: Φανίκα Κων/νου, Φανίκα Ανδρέα, Καλογήρου Αικατερίνης, Κουτσαμάνη Νικολάου, Καλογήρου Νικολάου, Τζαφλίδη Στέφανου, Τζαφλίδη Κων/νου και Μαργαρίτας, Τζαφλίδη Στεφάνου του Φιλίππου, Καλύβα Ιωάννη, Πετρέλη Παναγιώτη, Γραβάνη Αριστείδη, Γκουνοπούλου Βασίλη, Τζιμποπούλου Ηλία, Παίκου Αντώνη, Πρεσβ. Κατσιούρα Νικολάου, ο Δήμαρχος Ζαγορίου Γ. Παπαναστασίου, οικ. Γραβάνη Γεωργίου και Γραβάνη Ιωάννη, εις Ιερό Ναό Αγίας Παρασκευής.

Η Εκκλ. επιτροπή ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 150

Δημαρά-Θεοδώρου Μαριγώ

ΕΥΡΩ 100

Βολογιαννίδης Χριστόφορος

ΕΥΡΩ 70

Γεωργιάδης Πέτρος

ΕΥΡΩ 50

Βραζιτουλής Γεώργιος
Τσουμάνης Ιωάννης
Φωτέτσιου-Κάβγια Όλγα
Ζιάκα Φερενίκη

ΕΥΡΩ 40

Ρούκα-Κουρζή Ελένη
Σωτήρη Ειρήνη
Παπασύλου Σοφία

ΕΥΡΩ 35

Δέκμας Γεώργιος
Δέκμα-Μπίκη Όλγα
Δέκμα-Σανονζίδη Βασιλική
Ζέιντ Ελένη
Σίμου Ευλαλία

ΕΥΡΩ 30

Γκίκας Ευάγγελος
Ράπτη Ρωξάνη
Μίχα Ιφιγένεια
Ρούντας Βασίλειος

ΕΥΡΩ 25

Δάλλας Κων/νος
Λαμπρίδης Δημήτριος
Δασκαλόπουλος Βασίλειος
Χαλαύτρης Ευάγγελος

ΕΥΡΩ 20

Γατσέλου Παναγιώτα
Τσιμποπούλου Ανθούλα
Καπελλίδης Μανώλης
Καπελλίδης Γεώργιος
Πατσούρας Γεώργιος
Βαραδίνης Δημήτριος
Καλύβας Ιωάννης
Καψάλης Φωκίων
Καραμπά Ιοκάστη
Φρακτοπούλου Αφροδίτη
Καπρίτσιου Αγγελική
Αποστόλου Ανδρέας
Αποστόλου Ηλέκτρα
Αποστόλου Κλεοπάτρα
Θεοδώρου Κων/νος
Τόμος Δημήτριος
Τόμος Κων/νος
Βλαχόπουλος Ευάγγελος
Πρωτόπαππας Γεώργιος
Σκράπη Παρασκευή
Χατζηγιάνη Αγγελική
Βούρβος Παναγιώτης
Καραγιάννη-Δούβαλη Ιουλία
Χριστοδούλου Μιχαήλ
Χατζοπούλου-Βαρδάκη Άννα
Νανδέρα-Οικονόμου Δέσποινα
Οικονόμου-Δώδου Ταρίτσα
Πιτσινέλης Γιώργος
Ζούμπου Αγγελική

ΕΥΡΩ 15

Παπαγεωργίου Βύρων
Παπαγεωργίου Χρυσούλα
Παπακώστα-Φίλου Μαίρη
Παγούνη-Μυστηροπούλου Μάγδα

Το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

★
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Επίτιμος Πρόεδρος

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΤΖΙΟΒΑ ΒΑΣΙΛΗ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟ
Α' Αντιπρόεδρος
ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ
Β' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑ
Γεν. Γραμματέα
ΤΣΕΚΟΥΡΑ ΙΩΑΝΝΗ
Ταμία
ΣΤΟΥΚΙΔΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟ
Μέλος
ΖΑΧΑΡΗ ΓΕΩΡΓΙΟ
Μέλος

Αριστινδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΒΑΚΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΡΕΜΟΥ-ΤΣΟΥΠΗ ΜΑΡΙΑ
ΥΦΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροπολείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 26510 26266
Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 20 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπερή)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845
Ιωάννινα 454 44

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– Φωτέτσιος Κων/νος 50 ευρώ.

– Κώστας και Τούλα Γουσογούνη 100 ευρώ στη μνήμη της **Ελένης Γουσογούνη.**

– Θωμάς και η Αρχοντούλα Γουσογούνη 50 ευρώ στη μνήμη της **Ελένης Γουσογούνη.**

– Άννα και Βασίλης Καρκαμπούνας ν 50 ευρώ στη μνήμη της **Ελένης Γουσογούνη.**

– Κυριαζή Άρτεμις 50 ευρώ.

– Μαριγώ Δημαρά - Θεοδώρου 150 ευρώ στη μνήμη του συζύγου της **Ευαγγέλου**, των γονέων της **Κωνσταντίνου και Αμαλίας**, της γιαγιάς της **Αθηνάς** και του ανεψιού της **Στεφάνου.**

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ ευχαριστεί.